

Dokumenty ujawniają zbrodnie WRN-owców

Brygady „K” likwidowały działaczy robotniczych

WARSZAWA (PAP). 15 b. m. Rejonowy Sąd Wojskowy w Warszawie po kilkudniowej przerwie przystąpił do dalszego rozpatrywania sprawy przywódców nielegalnej organizacji WRN z Kazimierzem Pużakiem na czele.

Na wstępie rozprawy oskarżyciel publiczny p. Zarowski wniosł o dopuszczenie dowodu z akt znajdujących się w archiwum Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, będących częścią archiwum agencji antykomunistycznej, zdobytego przez oddział Armii Ludowej w akcji przy ul. Poznańskiej 14 w pierwszej połowie 1944 roku.

Prokurator powołuje się na poszczególne akta i wyjątki z archiwum agencji antykomunistycznej, a przede wszystkim na tzw. „instrukcje wywiadu przeciwko „K”, której część pierwsza nosi tytuł: „Cele roboty, niebezpieczeństwo i konieczność przeciwdziałania”. Drugą część instrukcji zatytułowano: „Sekcja K” dotycząca zorganizowanego specjalnego wy-

wiadu przeciwko komunizmowi, zawiera następujące wskazówki: poleca się natychmiast zorganizowanie 1) specjalnych sekcji „K” na szczeblu okręgu i powiatu, przeznaczonych wyłącznie do spraw K, 2) specjalnych brygad K jako organu wykonawczego na poszczególnych rejonach, dzielnicach, osiedlach przemysłowych, osiedla robotnicze itp. 3) zadaniem sekcji K jest dokładne i gruntowne rozpoznanie Polskiej Partii Robotniczej, Gwardii Ludowej, luźnych grup (organizacji) sympatyzujących i współpracujących z komunistami, wywiadu i oddziałów dywersyjnych sowieckich, nastrojów ludności miejscowej i jej stosunku do K.

Wtyczki i podrzuty

Spośród zadań jakie stoją przed specjalnym wywiadem przeciwkomunistycznym, dokument pochodzący z okresu okupacji, wymienia m. in. następujące: „Rozpoznanie polega na ustaleniu akcji sabotażowo-dywersyjnej, organizacji akcji sabotażowo-dywersyjnej w ramach okręgów, dzielnic itd., specjalizacji, składu

i wyszkolenia, zaopatrzenia w broń i środki techniczne, planu akcji, konkretnych zamierzeń i wykonania (sabotaż wielki, sabotaż mały, akcja dywersyjna). Notować wszystkie akty sabotażowo-dywersyjne i sprawdzać, które są dziełem K (komunistów).

Dalsze części cytowanej przez prokuratora instrukcji zawierają szczegółowe dane, dotyczące organizacji wywiadu antykomunistycznego oraz wskazówki określające dobór ludzi zaangażowanych przez agencję A w charakterze wywiadowców. Jeden z cytowanych przez prokuratora fragmentów instrukcji głosi np. m. in.:

„Najsukcesowniejszą metodą jest wywiad głęboki tzn. wtyczki i podrzuty (posiadanie kogoś w K włącznie do podżucenia do K), należy szukać i angażować ludzi już wciągniętych w robotę K, starając się dotrzeć do centrów roboty komunistycznej. Upatrzonoż działacza komunistycznego należy poddać gruntownej i wnikliwej obserwacji, poznać cechy osobiste, warunki i tryb życia, stosunki i upodobania, wady charakteru i ułomności. Poznanie upodobań i ułomności stwarza wyjątkowo duże możliwości do opanowania danego osobnika i utrzymania go w ręku, a więc w konsekwencji do eksploatacji, zdradzanie tajemnic itd.

Groźba wymuszenia i pieniężna — jednym z najsukcesowniejzych środków utrzymania wiadomości.

Wywiadowcy idący na „podrzutka” zrywają wszelkie kontakty z niniejszą organizacją. Wywiadowca musi iść na robotę „pełną parą” dla komunistów, przynajmniej pozornie nie uchylać się od niczego, aby pozyskać zaufanie. Celem bowiem jest dojdzie jak najwyżej w hierarchii partyniej.

W uzupełnieniu w instrukcji podane jest następujące pouczenie: „Poddać obserwacji należy działacza socjalistycznego znanego z sympatii do komunistów lub szczególnego radykalizmu.

Wskazówki dla wywiadowców i obserwatorów, dotyczące stosowania prowokacji brzmią jak następuje:

„Chcąc uzyskać informacje na te tematy poruszone wyżej, należy podsumować w rozmowie te tematy, sugerować je stwarzając pozory, że się jest zwolennikiem PPR. Można również podrzucać pisma lub ułotki PPR (Trybuna Wolności, Barykada Wolności) obserwować jakie wywołują oddźwięki. (Prowokacji nie mogą uprawiać ludzie znani poprzednio z odmiennych przekonań).

(Ciąg dalszy na str. 2)

Budowa mostu średnicowego, który połączy Warszawę z Pragą, postępuje szybko naprzód. Na zdjęciu fragment mostu, któremu brakuje tylko jednego przęsła do ostatecznego wykończenia.

Foto SAP

Wielka konsternacja w kołach rządowych

Suczou zdobyte

Chińska armia ludowa w drodze do Nankinu

Nankin (API). Wczoraj wieczorem zostało zdobyte przez chińską armię ludową miasto Suczou, stanowiące kluczową pozycję na drodze do Nankinu.

Mimo uposażenia w amerykański sprzęt wojskowy i mimo użycia do walk lotnictwa armia rządowa po zaciętych walkach zmuszona była wycofać się z twierdzy. Armia ludowa, chociaż nie rozporządzała w tym okręgu bronią przeciwlotniczą i chociaż słabiej wyposażona jest w sprzęt techniczny, zwycięsko toruje sobie drogę do Nankinu.

Powstanie na Jawie trwa w dalszym ciągu

Londyn (PAP). Agencja Reutersa donosi, że na Jawie trwa w dalszym ciągu powstanie przeciwko tzw. rządowi Republiki Indonezyjskiej, na czele którego stoi premier Hatta.

Główny ośrodek walk powstańczych znajduje się w okolicy miasta Madiun 150 km na północny-wschód od stolicy rządu republikańskiego Jogjakarty. Na kilku odcinkach frontu wojska premiera Hatty musieli się wycofać z zajmowanych pozycji pod naporem oddziałów powstańczych.

Nowy premier Kanady

Ottawa (PAP). Nowy premier kanadyjski Louis Saint-Laurent złożył w poniedziałek przysięgę na ręce gubernatora Kanady, marszałka Alexandra Saint-Laurent był dotychczas ministrem spraw zagranicznych.

Ustupający premier Mackenzie King był szefem rządu kanadyjskiego przez 24 lata.

Wznowienie rozmów „małej szóstkii”

Paryż (PAP). Na poniedziałek wieczór zwołano zebranie „małej szóstkii” pod przewodnictwem przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa, Bramuglii.

»Jules Moch jest zbrodniarzem« Wielka popularność blankietów telegraficznych z „okolicznościowym” nadrukiem

Paryż (API). „Jules Moch jest zbrodniarzem” — blankiety telegraficzne z takim napisem dostawały się niejednokrotnie w ostatnich dniach w ręce dyplomatów zagranicznych, posługujących się telegrafem francuskim. W związku z powyższym francuskie ministerstwo poczt i telegrafów zakomunikowało wczoraj, że

jeden z jego pracowników został usunięty z pracy za wydrukowanie tego napisu na kilku setkach blankietów telegraficznych. Korespondenci donoszą, że incydent, który przypisał rządowi francuskiemu i dyplomatom wielkie kłopoty, wśród ludności Paryża cieszy się nie małą popularnością.

Wojska Czang-Kai-Szeka pod dowództwem syna generalissimusa Chiang-Weu-Kuo wycofują się od Suczou w kierunku Peng-Pu. W mieście tym usiłują stawić ostatni opór wojskom ludowym zmierzającym do Nankinu. Obserwatorzy stwierdzają jednak, że losy obrony Peng-Pu są przesądzone.

Z Nankinu uciekli urzędnicy i bogaci kupcy chińscy. Obecnie odbywa się akcja ewakuacyjna również z Szanghaju i innych miast, do których zbliża się chińska armia demokratyczna.

Agencje donoszą z Hong-Kongu, że w ciągu tygodnia przybędzie tam 10 tys. ewakuowanych zwolenników Kuomintangu. Amerykanie otrzymali od swoich konsulatów polecenie wyjazdu wobec możliwości zablokowania wszystkich punktów wyjazdowych z Chin.

Ludność wyzwolonych miast i okręgów entuzjastycznie wita armię wyzwolenicą, przynoszącą jej wolność po długotrwałym ucisku rządów Czang-Kai-Szeka i obcych imperialistów.

Doniesienia z Chin centralnych informują o nowych sukcesach armii ludowej. W ostatnich walkach według wiadomości otrzymanych z Nankinu trzy dywizje wojsk rządowych zostały całkowicie rozbite.

Sytuacja w Tajuan, stolicy Szeci

oceniana jest przez sfery kuomintangowskie jako krytyczna.

Nadchodzą nowe wieści o przebiegu wojny rządowych na stronę armii ludowej.

Paryż (PAP) Agencja France Presse donosi z Szanghaju, po upadku Suczou w kołach rządowych Kuomintangu panuje niebываłe konsternacja. W Nankinie nastroje są paniczne. Biura rządowe przygotowują się w pośpiechu do ewakuacji. Do Kantonu wysłała grupy specjalistów i techników dla zainstalowania tam urządzeń lotniczych linii komunikacyjnych.

Suczou leży 325 km na północ od Nankinu.

17 piłkarzy zginęło w katastrofie

Saarbrücken (ZAP). W Zagłębiu Saary w pobliżu Breilburga wydarzyła się katastrofa samolotowa, która spowodowała śmierć 17 osób. Z dotąd niewyjaśnionych przyczyn samolot ciężarowy wiozący piłkarzy wpadł z większej wysokości do rzeki Bliess, przy czym część pasażerów znalazła śmierć w nurtach rzeki, pozostali zaś ciężko i lekko rannych udało się wyratować.

WIAŚĆ KRECI

● JEDEN Z DZIENNIKÓW francuskich wychodzący w Clermont-Ferrand zamieścił w okresie przed wyborami do Rady Republiki wiadomość pod takim tytułem:

„KRONIKA TARGOWA”, a poniżej

Kandydaci RPF (Rassemblement du Peuple Français — partia de Gaulle’a).

Podobno sprzedają się nieźle...

● 20-LETNIA NIEMKA, która w zachodnich Niemczech przez dłuższy czas nie mogła znaleźć pracy jako kobieta, przebrała się, korzystając ze swej nieco męskiej powierzchowności, w męskie ubranie i zgłosiła się do pracy w jednej z kopalni zagłębia Ruhry. Po dłuższych oczekiwaniach otrzymała ją rzeczywiście.

Po czterech miesiącach jednak sprawa się wykryła i trybunał kilofski skazał ją na trzy miesiące więzienia.

Słusznie, przecież mogła handlować na czarnym rynku i spekulować, zamiast starać się o uczciwą pracę.

● CZŁOWIEK dnia dzisiejszego nie jest w stanie stawić czoła mieszkańcom innych planet na ich własnej „ziemi”, ze względu na inną siłę przyciągania. Oświadczył to niedawno uczony brytyjski dr Olaf Stapledon, na konferencji Brytyj-

skiego Towarzystwa Międzyplanetarnego.

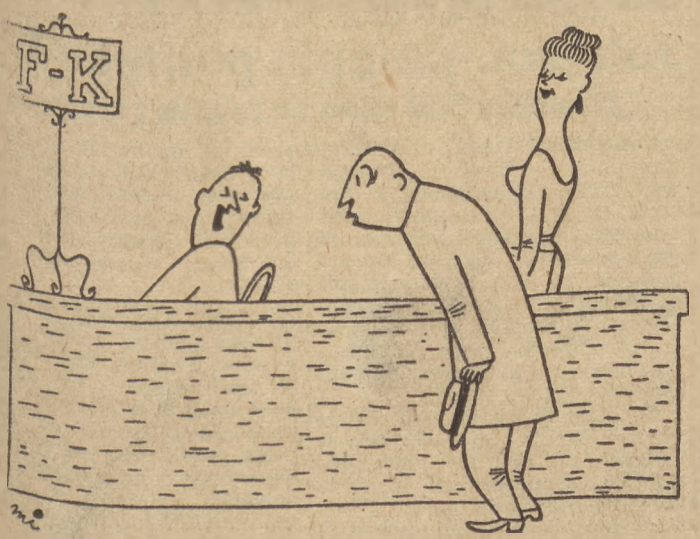
Dr. Stapledon nie poprzestął na tym, lecz od razu przedstawił obraz „na którego podobieństwo” miał się przekształcić człowiek, jeżeli chce wyruszyć na podbój mieszkańców Jowisza, Marsa czy obydwóch innych planet układu słonecznego. Przede wszystkim człowiek winien się przemienić w czworonoga, głowa musi przesunąć się w tył aby jej ciężar nie nadwyręzał mięśni szyi, ręce należałoby zastąpić trąbką zaopatrzoną w organy chwytowe. Oczywiście, z uwagi na to, że głowa będzie znacznie cofnięta, winny znaleźć się na wydłużających się czułkach, jak u ślimaka, żeby człowiek mógł widzieć co ma pod nogami.

Tak musi wyglądać przyszły czworonóg, idący na podbój wszechświata.

Imperialistyczna żądza Anglosasów nie znajduje zaspokojenia. Byliby oni nawet gotowi zamienić się w czworonogów, byle planem Marshalla „uszczęśliwić” także i planety...

● ALOJZY HITLER, przyrodni brat Adolfa Hitlera otrzymał oficjalne zezwolenie na zmianę swego „zbyt znanego” nazwiska na Hiller. I jest teraz oczywiście przekonanym, że dzięki jednej literze zatarł kompromitujące pokrewieństwo.

ZNACIE TO? — ZNAMY, ZNAMY!...

— Chciałbym, proszę pana...
— Poza kolejka nic nie załatwiam! Proszę stanąć w kolejce!
— Kiedy nie ma żadnej kolejki!
— To niech pan poczeka, aż się zbierze.

Gwidon Miklaszewski

Brygady „K”

likwidowały działaczy robotniczych

(Dokończenie ze strony 1)

Przedstawiając sądowi dalsze dokumenty pochodzące z archiwum Agencji A, prokurator powołuje się na zawarte w archiwum konkretne meldunki wywiadowców Agencji. Meldunki te podsyłane były kryptonymi agentów zawierającymi szczegółowe dane personalne i adresy oraz charakterystykę działaczy robotniczych z terenu Warszawy. Jeden z meldunków zawiera długą listę nazwisk członków PPR z Ursusa i Pruszkowa. Prokurator podkreśla, że lista ta obejmuje częściowo nazwiska ludzi, którzy w tym czasie, tj. w 1944 r. znajdowali się na Północy.

Prokurator powołuje się również na meldunek o sekretarzu Sejmiku, o radcy prawnym PPR

Gwardii Ludowej dzielnicy Mokotów, który zginął w czasie okupacji.

Ostatnia cytowana przez prokuratora informacja, pochodząca z archiwum Agencji A, podaje, iż KW PPR poszukuje intensywnie Głusa, który przyznał się do likwidacji poszczególnych organizacji komunistycznych. Prokurator podkreśla, iż Henryk Głus był bliskim współpracownikiem Białasa, wysłanego do Agencji A przez Kazimierza Pużaka.

Po rozpatrzeniu zgłoszonego wniosku dowodowego przewodniczący Sądu udzielił następnie głosu prokuratorowi płk. Żarowskiemu w celu wygłoszenia mowy oskarżycielskiej.

Mowa oskarżyciela

Wysoki Sądzie — rozpoczyna prokurator. Proces Kazimierza Pużaka i współoskarżonych odbywa się w wyjątkowej chwili, gdy cała klasa robotnicza po gruntownej rewizji swoich doktryn i tradycji, po zdemaskowaniu istotnej reakcyjnej roli całych ogniw i grup, które walczyły się do ruchu robotniczego — stoi u progu zjednoczenia.

Proces Kazimierza Pużaka odbywa się w chwili, gdy rewolucyjna, całą duszą oddana sprawie postępu awangarda klasy robotniczej ratunka zasłoneż z przeszłości, ujawniając rzeczywistą rolę agentów kapitalizmu nasłanych do ruchu robotniczego, którzy często kroc pod maską podstęp — mitem, i zbrodnia robotą tworzyli sztuczne przeciwieństwa utrzymując przez długi czas rozbieżność w ruchu robotniczym, ostatnią deskę ratunku zagrożonej w swym istnieniu burżuazji. W swej historii ruch robotniczy stale się musiał bronić przed kapitalistyczną agenturą najroźnorodniejszych odcieni, która drogą dywersji i prowokacji realizowała swoje zadania. Jednym z epizodów obrony klasy robotniczej przed kapitalizmem jest proces Kazimierza Pużaka i współoskarżonych.

Prokurator przechodzi do przedstawienia sądowi sylwetek poszczególnych oskarżonych.

Sylwetki oskarżonych

Kazimierz Pużak — mówi prokurator — to stary wytrawny pilsudczyk, którego publicysta tej epoki, Wacław Lipiński, określa mianem reprezentanta kół politycznych Piłsudskiego. Pużak, mistrz intrygi i prowokacji, który tak misternie umiał zachować pozory niezależności, umiał również jako talentowany uczeń pilsudczykowski „dwójki” zachować nieraz pozory wrogości wobec swojego patrona i zleceniodawcy. Pużak w toku przewodu sądowego nie dobył z siebie ani jednego akcentu obrony swej ideologii. Nie stał go było nawet na gest, na możliwość przeciwstawienia jakiegokolwiek.

Tadeusz Szturm de Sztrem, Józef Dziegielewski i Wiktor Krawczyk pochodzą z tego samego środowiska.

Antykomunistyczna agencja

Prokurator stwierdza następnie, że chcąc objąć całokształt przestępczej działalności oskarżonych po wyzwoleniu kraju, należy również owoć ich działalność w latach okupacji hitlerowskiej, a wówczas wysuwa się zagadnienie Agencji antykomunistycznej, na czele której stał obecny mowodawca Pużaka, jego bliiski współpracownik Białas, a której Pużak jako ówczesny przewodniczący Rady Jedności Narodowej, patronował.

Robota za i dla gestapo

Pużakowska agencja „A”, pużakowska grupa wywiadowcza dla walki z działaczami ruchu robotniczego, ta banda hien, żyjąca razem z hitlerowskim żołdactwem, robiła robotę dla i za gestapo — stwierdza prokurator. — Ale owa agencja „A” nie była przypadkiem, wiązała się ona z żelazną konsekwencją z wyznawaną przez WRN oraz przez cały obóz rodzimej reakcji teorią „dwóch urodów”.

Prokurator podkreślił, że w czasie największego nasilenia terroru hitlerowskiego w kraju, w czasach gdy każdy ucziwy Polak cieszył się każdym zwycięstwem krokiem armii radzieckiej, oskarżony Pużak w swoim czasopiśmie z kwietnia 1943 roku analizował z zalem przyczynę klęski Hitlera w kampanii zimowej. Wytykał Hitlerowi, iż w odróżnieniu od Wilhelma, II czynił wysy-

stko, aby z terenów zajętych — zaplecza i najczulszego miejsca działającej armii — uczynić podziemny wulkan.

Oskarżony Pużak — ciągnie prokurator — dobrze zdawał sobie sprawę z tego, iż w kraju jest podziemny wulkan. Pużak krytykował poniesienia Niemców, które wulkan ten podsycały i robił wszystko, aby wulkan ten uspokoić. Dlaczego tak się działo? — zapytuje prokurator. Dlatego, iż Pużak na drodze zdrady ruchu robotniczego zeszedł do kolaboracjonizmu.

Lecz nie na tym kończy się praca WRN. WRN niepokoił tak samo jak i Niemcy ów podziemny wulkan, który w Polsce kipi. Niemcy i WRN-owcy w zgodnej współpracy dążyli do tego, aby ten podziemny wulkan uspokoić. Znacząco to hamować zbrojną walkę, pomagać Niemcom, wpływać na wyczerpanie się sił radzieckich, tego jedynego dla WRN wroga, a tymczasem w kraju agencja „A” oczyszczała zaplecze dla Pużaka i Szpilkego z najbardziej oddanych sprawie ludu pracującego bojowników.

Odpowiedzialni za rok 1939

Z jaką żelazną logiką wiązały się te wszystkie fakty. Agencja „A” ciągnie nas dalej i dalej poprzez zdradę narodową, makabryczne lata 1942, 1943, za którymi czai się hańbny wrzesień 1939, który otworzył pięciolecie gehenny narodowej. My dobrze dzisiaj rozumiemy, iż rok 1939 nie był dziełem przypadku, iż miał on swoje przyczyny. My dobrze wiemy, iż do września 1939 r. ręką dołożył Kazimierz Pużak i jego polityczni satelici. My pamiętamy, iż długi szulerka polityczna, prowadzona przez okres II Rzeczypospolitej, musiała się okupić krwią szarego żołnierza na polach Kutna i Westerplatte.

I dlatego dziś twierdzimy, iż pan Kazimierz Pużak i pańscy polityczni przyjaciele za wrzesień 1939 roku jesteście odpowiedzialni. Bo wszyscy wy wywodziliście się z tego samego pnia, który kłosek narodowi zgotował.

A któż, — zapytam jeśli nie ci panowie z ławy oskarżonych ci wstrząs neutralizowali? Któż, jeśli nie oni, jak wierni stróżu słu Składowskich, Rydzów-Smigińskich i całej sanacyjnej kamarylki, któż, jak nie oni rozładowali napięcie rewolucyjne mas? Któż, jeśli nie Zaremba, Pużak, Dziegielewski pod czujną ochroną sanacyjnego aparatu policyjnego złamali strajk chłopski? Któż, jak nie Arciszewski w r. 1936 rozładował napięcie w Łowiczu, gdzie trzeba było zmęczyć ulic krew setek robotników poległych z rąk pachołków Ślawoja-Skłodowskiego?

Służba dla Piłsudskiego

Prokurator powołuje się na zeznania świadka Gero-Rożniawicza: Dziegielewski, komendant milicji

Oświadczenie płk. Jellizarowa

Antydemokratyczne wybory prowadzą do rozczłonkowania Berlina

Berlin, (API). Zastępca radzieckiego komendanta Berlina płk. Jellizarow wystosował do p. o. nadburmistrza Berlina Friedensburga list w sprawie projektowanych wyborów w zachodnich sektorach Berlina.

Podkreślając, iż Friedensburg odrzucił propozycję władz radzieckich przeprowadzenia w całym Berlinie demokratycznych wyborów, płk. Jellizarow stwierdza, że naznaczone na dzień 5 grudnia wybory w zachodnich sektorach będą nielegalne, ponieważ w wyborach tych nie we-

partyjnej był dobrze znany w warszawskim urzędzie śledczym. Duże usługi oddał też policji politycznej, urządzając na krótko nawet oryginalnych zarządzeń CKW.

Powołuje się też na oświadczenie Tadeusza Hołówni, że poseł Pużak bardzo pomógł w ulęważeniu wszystkich list komunistycznych w wyborach „brzeskich”.

Powołuje się też na list Walerego Ślawka do Piłsudskiego z 19 września 1925 r. o przygotowaniu zamachu majowego. Ślawek proponuje utworzenie przy Piłsudskim grupki ekonomistów, pracujących pod kierownictwem Piłsudskiego, do której miałyby wejść i oskarżony Szturm de Sztrem.

W 1919 roku imperializm międzynarodowy ponawia swój atak na państwo Rad, tym razem powierzając dowództwo nad wyprawą Piłsudskiemu. Zewsząd napływają do Polski transporty uzbrojenia. Polski proletariot przejawia tendencję do hamowania wyładowania uzbrojenia, do strajków przy transporcie tego uzbrojenia, ale wówczas Pużak i jego polityczni przyjaciele wszystkim robią, aby tego nie dopuścić. W tym okresie rządy Piłsudskiego stosują terror. W Pińsku na rynku zostaje rozstrzelanych 50 komunistów.

Przyznaję, iż można mieć wątpliwość co do udziału Dziegielewskiego w egzekucji 50 komunistów w Pińsku, to jednak nie można mieć żadnej wątpliwości, iż Dziegielewski zmyślonym czy faktycznym udziałem w egzekucji chętnie się, tak jak inni jego przyjaciele z ławy oskarżonych, Wiktor Krawczyk, szczyli się tym, iż „przed tłumem robotników Dąbrowy, Będzina i Sosnowca stał z nasadzoną bagnetą na karabinie, karabin odepchnięty, palec na spuście”.

Zdrada klasy robotniczej

Epoka drugiej Rzeczypospolitej bez wątpienia ma szczególne rysy, ma własne swoiste cechy.

Jeżelibyśmy w świetle postaci oskarżonych, ich życia i działalności spojrzeli na te czasy, to symptomem ich staje się zdrada interesów klasy robotniczej, zdrada przygotowywana i kultywowana w zacisznych gabinetach pilsudczykowskiej dwójki, zdrada wyrosła na gruncie nienawiści do postępu, zdrada, która doprowadziła do tragedii września 1939, a której epilogiem dla śledzących na ławie oskarżonych ludzi jest niniejszy proces.

Podstęp, fałsz i zdrada legły jeszcze w zaraniu tej epoki. Przy pomocy takich działaczy jak Pużak i Dziegielewski pchnięto masę robotniczą do marszu na Kijów, o bieżniami ziemi i pracy trzymanych w ryzach. Rękami Pużaka zlaną do rąk walki, ustami Pużaka ich oszukiwano, ustami Pużaka uszczepiano nacjonalizm, ten nacjonalizm, który jest pewnym instrumentem w rękach burżuazji.

Oburzające warunki Banku Międzynarodowego Pożyczka dla Finlandii hamuje rozwój gospodarczy kraju

Londyn (API). Według wiadomości otrzymanych z Waszyngtonu, rokowania dyrektora banku, Tuomicia w sprawie pożyczki dla Finlandii dobiegają końca. Podpisanie układu w sprawie pożyczki spodziewane jest w najbliższym czasie. Szczegóły warunków pożyczki przedstawiają się już jednak do opinii publicznej. Jest rzeczą niewątpliwą, że warunki, które są bardzo ciężkie, spotykają się ze sprzeciwem demokratycznej opinii fińskiej.

Warunki te są następujące:

1) Finlandia winna przedkładać Bankowi Międzynarodowemu, który udziela pożyczki, plany rozwoju swej gospodarki i szczegółowe dane dotyczące budżetu.

2) Przemysł metalowy i budowy okrętów winny wyrzec się zamówień otrzymanych od krajów wschodnio-europejskich. Dla Związku Radzieckiego mają być wykonane tylko zamówienia objęte odszkodowaniami wojennymi.

3) Finlandia winna przestawić cały swój handel zagraniczny na tzw. kraje zachodnie i dokonać rewizji umów w tym duchu z krajami wschodnio-europejskimi.

4) Finlandia musi obniżyć ceny eksportowe na drzewo, papier i celulozę o 20—25 proc.

5) W Finlandii będzie stale przebywać specjalna misja Banku Międzynarodowego. Będzie ona kontrolować sposób wykorzystania przez Finlandię udzielonej pożyczki i wykonania warunków układu.

Tak wyglądają „Strzępy meldunków” z życia Kazimierza Pużaka.

Po wyzwoleniu

Prokurator przechodzi do omówienia przestępczej działalności oskarżonych po wyzwoleniu kraju. Osk. Szturm de Sztrem już w kwietniu 1945 r. przystępuje razem z Zarembą do wydawania nielegalnego wydawnictwa As.

Również w tym czasie WRN podjęło wyraźne kroki w celu dywersyjnego zaatakowania ruchu robotniczego przez wejście do PPS i rozsadzenie PPS od wewnątrz. Tego rodzaju koncepcja nie była pierwszą i nie ostatnią dywersją oskarżonych w ruchu robotniczym.

W ślad za pertraktacjami o wejściu do PPS idzie już zdrada. Nielegalna organizacja WRN rozbudowywała się, kontakty wzmagają się, odbywają się zebrania, wydawany jest „As”. PPS w porę dostrzegła zdradliwy manewr i zażądała organizacyjnego rozbrojenia WRN i wówczas, niemal w odpowiedzi na to, organizacja WRN występuje z koncepcją powołania do życia legalnego ośrodka dywersji w klasie robotniczej pod nazwą Polska Partia Socjal-Demokratyczna.

Lecz nielegalna działalność oskarżonych nie ustaje. Trzon kierowniczy organizacji WRN wykazuje wzmogłą ruchliwość. Odnowia się stare kontakty. Równolegle z ośrodkiem dywersyjnym w Krakowie, rozwija swą działalność ośrodek warszawski.

W zakończeniu prokurator domagał się: dla osk. Pużaka kary 12 lat więzienia, Dziegielewskiego 10 lat, osk. Krawczyka i Wiktora 10 lat, osk. Szturma de Sztrema 10 lat, Cohna Ludwika i Misiorowskiego po 5 lat.

Jednocześnie prokurator wniósł o zastosowanie co do oskarżonych Pużaka, Dziegielewskiego, Krawczyka, Cohna i Misiorowskiego ustawy amnestyjnej z dnia 5 lutego 1947 r.

Siódmy tydzień strajku górników we Francji Rząd wzmacnia terror

Paryż. (PAP) Strajk górników francuskich trwa z nie słabnącą siłą już siódmy tydzień. W wielu ośrodkach górniczych, którzy przystąpili do pracy, obecnie przerwali ją ponownie na znak

Gwatemala oskarża

Paryż (PAP). Bawiący na sesji ONZ minister spraw zagranicznych Gwatemali, dr Enrique Munoz Meany, złożył oświadczenie, oskarżając Wielką Brytanię o to, że zagroziła suwerenności Gwatemali, wysadzając znów swe posiłki wojskowe w Hondurasie brytyjskim.

Oburzające warunki Banku Międzynarodowego Pożyczka dla Finlandii hamuje rozwój gospodarczy kraju

Londyn (API). Według wiadomości otrzymanych z Waszyngtonu, rokowania dyrektora banku, Tuomicia w sprawie pożyczki dla Finlandii dobiegają końca. Podpisanie układu w sprawie pożyczki spodziewane jest w najbliższym czasie. Szczegóły warunków pożyczki przedstawiają się już jednak do opinii publicznej. Jest rzeczą niewątpliwą, że warunki, które są bardzo ciężkie, spotykają się ze sprzeciwem demokratycznej opinii fińskiej.

Warunki te są następujące:

1) Finlandia winna przedkładać Bankowi Międzynarodowemu, który udziela pożyczki, plany rozwoju swej gospodarki i szczegółowe dane dotyczące budżetu.

2) Przemysł metalowy i budowy okrętów winny wyrzec się zamówień otrzymanych od krajów wschodnio-europejskich. Dla Związku Radzieckiego mają być wykonane tylko zamówienia objęte odszkodowaniami wojennymi.

3) Finlandia winna przestawić cały swój handel zagraniczny na tzw. kraje zachodnie i dokonać rewizji umów w tym duchu z krajami wschodnio-europejskimi.

4) Finlandia musi obniżyć ceny eksportowe na drzewo, papier i celulozę o 20—25 proc.

5) W Finlandii będzie stale przebywać specjalna misja Banku Międzynarodowego. Będzie ona kontrolować sposób wykorzystania przez Finlandię udzielonej pożyczki i wykonania warunków układu.

W całej Polsce

Robotnicy wykonują przedterminowo plany roczne

W dalszym ciągu napływają z całej Polski wiadomości świadczące, że apel górników kopalni „Zabrze-Wschód” spotkał się z żywym oddźwiękiem wśród robotników licznych zakładów.

Częstochowa. (a) Robotnicy zakładów chemicznych „Aniołów” postanowili wykonać plan roczny do 15 bm. i dodatkowo jeszcze wykonać 10 proc. planu. Podobne uchwały powzięli pracownicy fabryki „Wulkan”, Częstochowska Fabryka Papieru, fabryka oku budowlanych.

Wrocław. We Wrocławiu przedterminowo wykonanie remontu wszystkich budynków (objętych planem) zadeklarowali pracownicy miejskiego przedsiębiorstwa budowlano - remontowego.

A oto inne zakłady, które odpowiedziały na apel górników kopalni Zabrze-Wschód. Kopalnia „Morimer” (Zagłębie Dąb.), Cukrownia „Garbów”, robotnicy fabryki przemysłu bawełnianego w Łodzi, a także przemysłu wełnianego, Zakłady Hutnicze w Szopienicach i Wełnowcu, pracownicy Okr. Zakładu Elektrycznego i Elektrowni Krakowskiej, założycieli zakładów papierniczych „Maita”, fabryki papieru w Łomży, państwowej fabryki przemysłu drzewnego w Sobieszowie, założycieli Zakładów Chemicznych, założycieli Państw.

Zrównanie praw inwalidów wojennych

Warszawa. (PAP) Inwalidzi b. państw zaborczych sprzed okresu pierwszej wojny światowej pobierali dotychczas renty inwalidzkie w wysokości, opartej na przepisach b. państw zaborczych. Wysokość tych rent stała się obecnie niewspółmiernie niska.

W związku z tym, w wydanym ostatnio dekrete, z dnia 25 października r. podwyższono zaopatrzenie inwalidów b. państw zaborczych do wysokości przysługujących inwalidom Wojska Polskiego.

Siódmy tydzień strajku górników we Francji Rząd wzmacnia terror

Paryż. (PAP) Strajk górników francuskich trwa z nie słabnącą siłą już siódmy tydzień. W wielu ośrodkach górniczych, którzy przystąpili do pracy, obecnie przerwali ją ponownie na znak

Gwatemala oskarża

Paryż (PAP). Bawiący na sesji ONZ minister spraw zagranicznych Gwatemali, dr Enrique Munoz Meany, złożył oświadczenie, oskarżając Wielką Brytanię o to, że zagroziła suwerenności Gwatemali, wysadzając znów swe posiłki wojskowe w Hondurasie brytyjskim.

Oburzające warunki Banku Międzynarodowego Pożyczka dla Finlandii hamuje rozwój gospodarczy kraju

Londyn (API). Według wiadomości otrzymanych z Waszyngtonu, rokowania dyrektora banku, Tuomicia w sprawie pożyczki dla Finlandii dobiegają końca. Podpisanie układu w sprawie pożyczki spodziewane jest w najbliższym czasie. Szczegóły warunków pożyczki przedstawiają się już jednak do opinii publicznej. Jest rzeczą niewątpliwą, że warunki, które są bardzo ciężkie, spotykają się ze sprzeciwem demokratycznej opinii fińskiej.

Warunki te są następujące:

1) Finlandia winna przedkładać Bankowi Międzynarodowemu, który udziela pożyczki, plany rozwoju swej gospodarki i szczegółowe dane dotyczące budżetu.

2) Przemysł metalowy i budowy okrętów winny wyrzec się zamówień otrzymanych od krajów wschodnio-europejskich. Dla Związku Radzieckiego mają być wykonane tylko zamówienia objęte odszkodowaniami wojennymi.

3) Finlandia winna przestawić cały swój handel zagraniczny na tzw. kraje zachodnie i dokonać rewizji umów w tym duchu z krajami wschodnio-europejskimi.

4) Finlandia musi obniżyć ceny eksportowe na drzewo, papier i celulozę o 20—25 proc.

5) W Finlandii będzie stale przebywać specjalna misja Banku Międzynarodowego. Będzie ona kontrolować sposób wykorzystania przez Finlandię udzielonej pożyczki i wykonania warunków układu.

stwow. Kamieniołomów „Niedźwiezia Góra”, robotnicy fabryki „Schlicht”, założycieli cukrowni „Kujawski”, pracownicy szewskiej fabryki „Państw. Monopolu Zapalniczego”, lejarze szkielety, pracownicy Powszechnego Zakładu „Samo”, pomocnicy Chłopskiej w Lesku, członkowie Gminnego Koła ZMP w Narwi, powiatu Belsko - Podlaski, mechanicy państw. Okr. szkielety, założycieli państw. zakł. przemysłu jedwabniczo-galaneryjnego nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim i wiele innych.

Śląsk Cieszyński podejmuje apel

Cieszyn. (m) Na apel kopalni Zabrze-Wschód cały szereg zakładów przemysłowych Śląska Cieszyńskiego postanowiło wykonać przedterminowo roczny plan produkcji i minnowo roczny plan produkcji do dnia 15 bm. Ponadto uchwalono do końca bieżącego roku ofiarować 20 procent ponad plan.

Fabryka cementu w Goleszowie uchwaliła wykonać 20 procent ponad plan.

W Skoczowie zakłady „Z” zadeklarowały wykonać ponad plan 6000 metrów materiałów. Garbarnia postanowiła wykonać plan roczny do 15 bm., a miejscowa fabryka kapeluszy do 27 bm.

Poza tym apel kopalni Zabrze-Wschód podjęło cały szereg innych zakładów przemysłowych, tak na terenie powiatu jak i samego miasta Cieszyna.

Apel kop. Zabrze - Wschód podjęła również kop. Radzionków kolo Tarnowskich Gór.

Bytom (jł). Do dnia 10 bm. trwały elekrownie Rudzkiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego wykonany tegoroczny plan produkcji energii elektrycznej, wytwarzając ogółem 60,8 milionów kWh. Do końca roku elekrownie przewidują dodatkową produkcję 1,4 mil. kWh.

Siódmy tydzień strajku górników we Francji Rząd wzmacnia terror

Paryż. (PAP) Strajk górników francuskich trwa z nie słabnącą siłą już siódmy tydzień. W wielu ośrodkach górniczych, którzy przystąpili do pracy, obecnie przerwali ją ponownie na znak

Gwatemala oskarża

Paryż (PAP). Bawiący na sesji ONZ minister spraw zagranicznych Gwatemali, dr Enrique Munoz Meany, złożył oświadczenie, oskarżając Wielką Brytanię o to, że zagroziła suwerenności Gwatemali, wysadzając znów swe posiłki wojskowe w Hondurasie brytyjskim.

Oburzające warunki Banku Międzynarodowego Pożyczka dla Finlandii hamuje rozwój gospodarczy kraju

Londyn (API). Według wiadomości otrzymanych z Waszyngtonu, rokowania dyrektora banku, Tuomicia w sprawie pożyczki dla Finlandii dobiegają końca. Podpisanie układu w sprawie pożyczki spodziewane jest w najbliższym czasie. Szczegóły warunków pożyczki przedstawiają się już jednak do opinii publicznej. Jest rzeczą niewątpliwą, że warunki, które są bardzo ciężkie, spotykają się ze sprzeciwem demokratycznej opinii fińskiej.

Warunki te są następujące:

1) Finlandia winna przedkładać Bankowi Międzynarodowemu, który udziela pożyczki, plany rozwoju swej gospodarki i szczegółowe dane dotyczące budżetu.

2) Przemysł metalowy i budowy okrętów winny wyrzec się zamówień otrzymanych od krajów wschodnio-europejskich. Dla Związku Radzieckiego mają być wykonane tylko zamówienia objęte odszkodowaniami wojennymi.

3) Finlandia winna przestawić cały swój handel zagraniczny na tzw. kraje zachodnie i dokonać rewizji umów w tym duchu z krajami wschodnio-europejskimi.

4) Finlandia musi obniżyć ceny eksportowe na drzewo, papier i celulozę o 20—25 proc.

5) W Finlandii będzie stale przebywać specjalna misja Banku Międzynarodowego. Będzie ona kontrolować sposób wykorzystania przez Finlandię udzielonej pożyczki i wykonania warunków układu.

Dziekan Canterbury przemawia w Nowym Jorku Johnson potępia politykę USA „Stanowisko ZSRR opiera się na Jalcie i Poczdamie”

Nowy Jork (PAP). — Dziekan Canterbury, Hewlett Johnson, występując na bankiecie w Nowym Jorku wezwał naród amerykański do przeciwstawienia się polityce agresji. Johnson wyraził nadzieję, że Amerykanie potępia działalność Churchill'a jako podlegacza do nowej wojny. Wskazał on, że angielska klasa robotnicza sprzeciwia się kategorycznie polityce Churchill'a.

Zdaniem Johnsona na całym świecie panuje zaniepokojenie w związku z planami wojennymi Stanów Zjednoczonych. Plany te polegają między in. na okrażaniu Związku Radzieckiego, na wydłubaniu 1/3 dochodu narodowego na cele wojenne, na odbudowie agresywnych Niemiec. Johnson podkreślił, że podczas swej podróży w krajach Europy Wschod-

niej nie spotkał się z rozmowami o możliwości wojny, jak również nie widział artykułów w prasie, mobilizujących do wojny przeciwko Stanom Zjednoczonym, lub innym mocarstwom zachodnim.

Mówiąc o sytuacji w Berlinie, dziekan Johnson wskazał, że stanowisko Związku Radzieckiego w sprawie Jalt i Poczdamu opiera się na zasadach uchwał jalt i poczdamskich. Stwierdził on dalej, że pełna dobrej woli polityka ZSRR doprowadziła do osiągnięcia porozumienia w sierpniu br., jednakże rząd Stanów Zjednoczonych przewodził rozmowy na ten temat.

Na zakończenie Johnson wyraził przekonanie, że świadome masom narodu amerykańskiego wzmocnienie wojny w obronie pokoju.

Środa, 17 listopada 1948 r.

Budzą się ludy Azji

Indonezja walczy o wolność

Na Dalekim Wschodzie rozciąga się terytorium wyspy Jawy, najmniejszej z wielkich Wysp Sundajskich. Jawa wchodzi w skład Indii Wschodnio-Holenderskich i wraz z położoną obok wyspą Mandurą zajmuje terytorium ponad 130 tys. km kw. z około 40 milionami ludności. Górzysta wulkaniczna wyspa posiada klimat równikowy i obfituje w wielkie bogactwa naturalne. Na wielkich przestrzeniach rozciągają się plantacje kawy, trzciny cukrowej, ryżu, indyga, kauczuku. Na wyspie znajdują się również bogactwa złota cyny.

Jawa, odkryta w 1522 r. przez Portugalczyków, od 1596 stała się kolonią holenderską. Stolicą wyspy jest Batavia.

Przebudzenie z letargu

Wyspę Jawę zamieszkuje eksplloatowany i wyzyskiwany od stuleci lud indonezyjski, należący do ras malajskiej. Proces uświadomienia narodu ludów Archipelagu Malajskiego przyspieszyła wydatnie okupacja japońska w latach ostatniej wojny. Tokijski faszyzm i jego metody spowodowały nie tylko wzmożenie świadomości narodowej, lecz przyspieszyły również jednoczenie się postępowych ciałom narodu indonezyjskiego.

Rosł napór sił wyzwolenczych. W obliczu groźby całkowitej utraty wpływow w bogatej kolonii. Holendrzy poszli na ustępstwo. Zgodzili się na podstawie republiki indonezyjskiej. Ale to ustępstwo było pozornie, albowiem władze kolonialne też wolały na utworzenie takiego rządu, któryby reprezentował interesy wielkich feudałów i skrajnych ugrupowań nacjonalistycznych. Na czele republiki stanął więc „wygodny” dla Holendrów prezydent Suhamo, a na czele rządu premier Hatta.

Od czasu ogłoszenia „niepodległości” w Indonezji nie się właściwie na Jawie nie zmieniło. Słaby, ledwy pod wpływem holenderskich rezydentów kolonialnych rząd Republiki, ze stolicą Dżogdzakartą, był przez palce, jak panoszyły się w dalszym ciągu w kraju tzw. „kompanie handlowe”, wyzyskujące ludność. Z tego też powodu wśród Indonezyjczyków wzrastało z dnia na dzień niezadowolenie. W tej sytuacji — rewolucyjne i postępowe ugrupowania zdecydowały się podjąć zbrojną walkę z „rządem” będącym pod wpływem kapitalistów holenderskich.

Rewolucja

Pierwsze próby walki o wyzwolenie podjęto już w r. 1925, kiedy Muso-Suparto, obecny „dowódca wojsk ludowych” — wraz z działaczami postępowymi podjęli oręż przeciwko władzom kolonialnym. Rewolucja została wówczas krwawo stłumiona, a prześladowani i wielokrotnie aresztowani przez policję brytyjską i holenderską Muso spędził 23 lata na wygnaniu. Dopiero w dniu 16 sierpnia br. wrócił do ojczyzny w chwili, gdy nastąpił fakt zasadniczy dla indonezyjskiego ruchu wolnościowego: zjednoczenie w jeden blok wszystkich postępowych partii jawańskich.

„Oficjalny” rząd premiera Hatta odrzucił propozycję współpracy z blokiem partii demokratycznych.

Dnia 8 września zostaje zwołany wielki wiec protestacyjny. Wobec wielotysięcznych tłumów partia postępowo demaskuje dotychczasową politykę rządu Republiki, który jest tylko bezwolnym narzędziem w rękach obcych imperialistów, który zamienił kajdany holenderskiego kolonializmu na kontrolę amerykańską.

Równocześnie z hasłem podjęcia walki o wyzwolenie spod jarzma obcego kapitału blok demokratyczny ogłasza postępowy program przyszłego wyzwolonego państwa indonezyjskiego. Żąda podziału ziem wielkich feudałów pomiędzy drobnych posiadaczy rolnych. Żąda skasowania podatków, obciążających nadmiernie lud. Żąda bezpłatnego nauczania i sprawiedliwego podziału dóbr.

W dziesięć dni później wybuchła na Jawie rewolucja ludowa, której centrum znajduje się w Madiun. Wtedy „republikański” rząd wzywa wojska holenderskie na pomoc. Do akcji przeciwko partyzantom wchodzi czołgi i samoloty. Szaleje krwawy terror.

Walka trwa

Od tej chwili walka trwa, lecz ani „rządowi” z Dżogdzakartą, ani też obcym okupantom nie udało się stłumić rewolucyjnego zrywu. Ostatnio na przedmieściach Madiun

nu znowu pojawiły się oddziały wojsk ludowych, które odbiły z rąk republikańskich szereg miejscowości, jak Bulukerto, Kisman-toro i Purwantoro. Wzmaga się ruch rewolucyjny na całej wyspie. Kolonialne władze holenderskie wyrzucają ze swego terytorium w zachodniej części wyspy tysiące Indonezyjczyków, podejrzanych o sytuację, sympatyzowanie z ruchem wolnościowym. Do wschodnich Indii Holenderskich wyjeżdża, aby ratować sytuację, minister spraw zagranicznych Niderlandów. Walki wrażliwa na siłę.

Ludy Azji powstały do walki wyzwolenczej.

Bo jak powiada w ostatnim w tym przemówieniu z okazji 31 rocznicy Rewolucji Listopadowej min. Molotow: „Po długiej wojnie światowej zmieniła się również zasadnicza sytuacja w Azji. Spośród dwu i jednej czwartej miliarda ludzi, zamieszkujących kulę ziemską, ludność Azji wynosi 1 miliard 200 milionów. Obecnie narody Azji podjęły akcję, w której coraz większą rolę odgrywa siły narodowo-wyzwolenicze. Tylko zacięci wrogowie postępu ludzkości mogą stawiać przeszkody temu ruchowi narodowo-wyzwolenicemu. Taki jest bowiem bieg historii!”

Jan Lachowicz

Wśród historycznych pamiątek

Koszalińskie muzeum

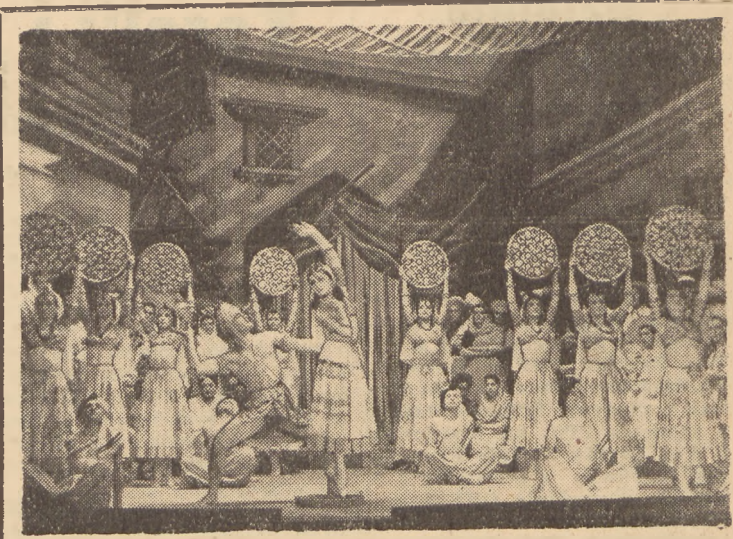
(Koresp. wł. „Dziennika Zach.”)

Koszalin, w listopadzie. Mało kto wie, że Koszalin to nie stacja węzłowa na Pomorzu Zachodnim, ale i spore, ładnie położone miasteczko, posiadające kilka atrakcji dla niespodziewającego się nie czego, a będącego w tych okolicach turysty.

Droga od stacji do centrum wiedzie wśród niewielkich, najwyżej dwupiętrowych kamieniczek i do-

mów, białe otynkowane i przeważnie z czerwonymi dachami, skreca lekko w lewo, mijając jedyny okazały gmach w mieście Banku Narodowego, w najnowocześniejszym stylu, dziwnie sprawiającym wrażenie, że swoją nowoczesnością na tle otoczenia, i ginie w ponurym rynku, ze sterzącymi wokół siebie.

Całość na pierwszy rzut oka przypomina tyle innych miasteczek na Ziemiach Odzysku-

Opera Śląska wystawiła egzot. operę Delibes'a „Lakme”. Zdjęcie przedstawia scenę baletową z II aktu.

nym, mniej lub więcej zniszczonych działaniami wojennymi i wyśiżkiem osiadłej ludności, wracających stopniowo do równowagi po przebytej chorobie.

Niespodzianka

Za parkiem ciągnie się, prawie w całości ocalała od zniszczeń wojennych, dziełnica willowa, stanowiąca miłą niespodziankę dla oka. W la dnych, dobrze utrzymanych ogródkach, z ozdobnych krzewów i drzew w tej chwili już nagich, wylaniają się kosztownie budowane domy. Firanki w oknach i doniczki z kwiatami świadczą, że wszystkie one są zamieszkałe.

Okazałszy od innych, przypominający pańską rezydencję, budynek zwraca naszą uwagę i każe domyślić się, że pewnie tu miesi się owo słynne na całą okolicę Muzeum Koszalińskie.

W muzeum

Istotnie! Dostać się jednak do muzeum nie jest tak łatwo dla obcego przybysza, nie znającego warunków lokalnych, mimo, że tablica wszem wobec głosi, iż otwiera ono swe podwoje dla wszystkich od godz. 10 do 2 po południu. Rzut oka na zegarek upewnia nas, że godzina jest odpowiednia. Naciśnięcie dzwonka. Po dłuższej chwili oczekiwania wylania się wreszcie gdzieś

Plug celtycki i »dłubanka«

W pierwszych salach parterowych godnie podziwu są słowiańskie znaleziska z epoki kamiennej, toporki, noże, narzędzia walki ze zwierzętami, narzędzia domowe, ozdoby kobiece itp. Oddzielna sala poświęcona jest urnom z epoki rzymskiej i prehistorycznej oraz ceramice słowiańskiej z okresu wczesnohistorycznego. Z epoki żelaznej zwraca uwagę plug celtycki, w późniejszych wiekach średniowiecza ulepszony częściowo żelaznymi. Szczególnie ciekawym eksponatem jest łódź koczownicza, wydobytą z trzęsawiska we wsi Bielica, pow. koszalińskiego. Dalej oglądać można starożytności i nordyckie grobowce, a obok niezwykle bogatą kolekcję trofeów myśliwskich z Afryki. Wśród nich oryginalnie kontrastują obok wspomnianych, niezwykle długich rogów wielkiej kozicy górskiej — dwucalowe różki najmniejszej kozicy świata...

Estera Puttkamer

W następnych salach zgromadzone dzieła sztuki, meble antyczne, ceramikę, obrazy.

Piękny zegar amsterdamski wskazuje miasteczko, dni, godziny... Scenariusz zbudowany w całości z wizerunkami książąt pomorskich, których drzewo genealogiczne może wiele powiedzieć polskiemu historykowi, studiującemu dzieje tych ziem.

Pod oknem stoi skrzynka renesansowa z 1633 r., dalej szafa włoska z 1641 r., obok wisi obraz szkoły holenderskiej, a w rogu przykuwają oczy śliczny sekretarzyk i klawikord. Na przeciwległej ścianie, w portretu spoziera ku nam piękna dama, która nie przypuszczała zapewne nigdy, że jej panięskie nazwisko związane zostanie z czasem z dziejami największego romansu, jaki znalazł wyraz w literaturze polskiej. Jest to bowiem właścicielka Czeczotów i Wolina, Estera Czeczotowa z domu Puttkamer, którą uwiecznił malarz G. Hempel w 1760 roku, nie przewidując, że w wiele lat potem daleki jej krewny, żyjący na ziemi litewskiej, wejdzie w drogę wielkiemu poecie doby romantyzmu Mickiewiczowi i zabierze mu ukochaną Maryle.

W ostatniej sali na parterze znajduje się niezwykle piękna szafa

z bocznych, krętych schodów, wzmachując groźnie długą miotłą w rękę, czwinierny, chudy i błąd, dziwnym prawem mimikry widocznie przystosowany do życia wśród muzealnych zabytków.

— Czy można zwiedzić muzeum?

Coś w rodzaju niecheci, ale przyzwyczajającej odpowiedzi daje się słyszeć zza drzwi, jako wyraz niewypowiedzianej myśli o intruzie, który przybył, aby wtargnąć do świętego przybytku pamiątek z zamierzonym chłep przeszłości, zakłócić pachnącą starożytnością ciszę, spłoszyć cienie historii, więcej z każdego kąta, każdej sali muzeum...

Za chwilę w bamboszach na nogach ślizgamy się już po posadzce pierwszej sali z nagromadzonymi eksponatami z okresu prehistorii.

Muzeum Koszalińskie jest właściwie niewielkie i mieści się w kilku jasnych salach na parterze i na pierwszym piętrze, ale poszczycić się może różnorodnością swych eksponatów, świadczących wymownie o polskości Pomorza Zachodniego. W chwili, gdy zastanawiamy się właśnie nad tym od jakiego działu zacząć, jak czarodziejską różdżką przywołany, zjawia się niespodziewanie sam kustosz muzeum i, nie przeমেżony widocznie zbyt częstymi odwiedzinami gości, zaofiarowuje się uprzejmie oprowadzić nas po swoim królestwie.

W gabinecie pracy

Na pierwszym piętrze znajdują się ciekawe zabytki sztuki ludowej Pomorza Zachodniego, oryginalne urządzenia wnętrz izb, ceramiki o barwach przedziwnie śmiało ze sobą łączonych oraz kilka świeżo odkrytych i zwieczonych do muzeum eksponatów, a m. in. śliczna rzeźba Anny Ondry Thorak'a, postrzelana śpiennie przez kule niemieckich barbarzyńców.

Kustosz zabiera nas na chwilę do swego gabinetu. Panuje tu tak sama atmosfera jak w całym muzeum — atmosfera cichej, zmudnej pracy badawczo-naukowej. Rozglądamy się ciekawie po pokoju: stary rzeźbiarski zegar z kukułkami, antyczna szafka, komódka, jakaś skrzynia, stare biurko, a na przedziełku na ścianie olbrzymi portret dobrej szkoły, młodzieńczej prześlicznej kobiety.

Trzeba przecież szukać, szperać, ponawiać badania, klasyfikować. Z daniem niełatwe, choć dające pełnię satysfakcji. Mówi nam o tym wyraz twarzy doświadczonego latami pracy i życia kustosza, gdy opowiada o swych skarbach...

B. Piotrowiczowa.

Instytut robotniczy na Węgrzech

Budapeszt. (Kw) 21 listopada w 30 rocznicę istnienia Węgierskiej Partii Komunistycznej nastąpi otwarcie Instytutu Badania Ruchu robotniczego, w którym zostaną zesrodkowane prace badawcze nad zagadnieniami węgierskiego ruchu robotniczego.

Philip Belsover

„Daily Worker” w nowym gmachu

(Korespondencja API dla „Dziennika Zachodniego”)

Londyn, w listopadzie. Za rogiem Fleet Street, w londyńskiej dzielnicy prasowej, jest ulica Farringdon Road. Stoją tam gmachy mieszczące biura wszystkich niemal gazet angielskich.

Dziennikarze z Fleet Street patrzą ze swoich okien na nowy gmach, który niedawno wyrósł przy ulicy Farringdon Road. Należy on do pisma, które jest ich rywalem: a jest to rywalizacja poważniejsza i głębsza, niż zwykła konkurencja handlowa, tak pospolita w prasie kapitalistycznej.

Widok z okien Fleet Street zepsuł się. Oto umieszcili się tam „Daily Worker”, większy i potężniejszy, niż przed wojną, symbol wzrastającej mocy ruchu klasy robotniczej. Wczoraj wieczorem rozległy się okrzyki, które usłyszano aż na Fleet Street. Wydawał je 20-tysięczny tłum robotników, zebranych przed nowym budynkiem pisma „Daily Worker”. Trzeba było wiele oddziałów piechoty i konnej policji, aby przywrócić na ulicy normalny ruch i przepuścić pojazdy. Olbrzymi chór śpiewał pieśni rewolucyjne, blaski pochodni pozdrawiały redakcję, a ogromny gromot oklasków powitał uruchomienie maszyn w drukarni. Są to najbardziej nowoczesne maszyny w całej Anglii.

Przed 19 laty

O kilkaset metrów dalej, w Clerkenwell Green, gdzie Lenin wydawał niegdyś sławną „Iskrę”,

sprzedano z licytacji dwa pierwsze egzemplarze nowej gazety po 45 funtów angielskich za każdy, czyli za 7200-krotną wartość ceny rynkowej.

Niektórzy członkowie redakcji „Daily Worker”, patrząc na morze głów, otaczające nowy gmach wspominali chwilę sprzed lat 19, kiedy pierwsze wydanie „Daily Worker” ukazało się we wschodniej dzielnicy Londynu, w lokalu, przerobionym ze sklepu. Z „Daily Herald”, pisma Partii Pracy, należącego do znanej kapitalistycznej firmy wydawniczej, zatelefonowano do „Daily Worker” z zapytaniem, czy drugie wydanie w ogóle się ukaże. Panowie z Fleet Street nie wierzyli, że nowe pismo wytrwa dłużej, niż kilka dni. Tymczasem wielu z tych kpiarzy przestało wydawać swoje pisma, a „Daily Worker” trzyma się i potężnieje z każdym rokiem.

Pieniądze napływają

Kiedy „Daily Worker” ogłosił w czerwcu br., że potrzebuje 30 tysięcy funtów szterlingów na inwestycje, aby w dniu 1 listopada wydać pismo w powiększonym formacie, pieniądze zaczęły płynąć w coraz większych ilościach. Do 1 listopada wpłynęło 35 tysięcy funtów, oprócz dodatkowych 15 tysięcy funtów na Fundusz Walki. Jest to fakt o wielkim znaczeniu politycznym.

„Daily Worker” jest wspólną własnością 20 tysięcy członków spółdzielni. Akcja kosztuje jeden

fun. Żaden z członków nie może mieć więcej, niż 200 akcji. Członkowie spółdzielni są związani zadowodne k organizację pracy. Akcjonariusze nie otrzymują dywidendy. Mimo to, od chwili założenia spółdzielni w r. 1945, członkowie wykupili akcje za sumę 240.700 funtów. Pieniądze bez przerwy napływają ze wszystkich stron kraju.

„Daily Worker” cieszy się dużym uznaniem brytyjskiego narodu, prowadzi bowiem wielką kampanię o pokój, zwołuje wiece i konferencje w całym kraju, walczy o podwyżkę płac i wyższy poziom życia mas pracujących.

Uznanie i udzielone przez naród poparcie — oto nagrody za walkę, jaką toczy „Daily Worker” z kapitałem amerykańskim w obronie niezależności W. Brytanii. Nic dziwnego więc, że „Daily Worker” ze skromniutkich początków w małym sklepiku rozrósł się tak ogromnie. Mając za sobą robotników, pismo wytrzymało zawieszenie wydawnictwa przez rząd brytyjski i zbombardowanie przez niemieckie bomby zapalające. Znalazło ono środki na to, aby ukazać się w zapowiedzianym 7-dniowym terminie, wówczas, gdy protesty robotników zmusiły rząd do zezwolenia na jego ponowne wydawanie.

„Daily Worker” rośnie i potężnieje. Nic dziwnego, że panowie z Fleet Street dotychczas tak ślepi, zaczynają z wolna dostrzegać to, co się kryje za nowym gmachem na rogu Farringdon Road.

Philip Belsover

uderza każdego cudzoziemca. Jest kochany nie tylko jako wielki wódz największego w świecie socjalistycznego państwa, ale i jako najdroższy ojciec narodów ZSRR.

W polskich teatrach staramy się tworzyć widowiska, zgodne z duchem demokratycznym, mające wpływ szlachetny i pedagogiczny. Obok teatrów zawodowych bujnie rozkwita teatr świetlicowy. W tych warunkach należy pomóc młodemu talentom Przy Wyższej Państwowej Szkole Teatralnej w Łodzi istnieje specjalny kurs dla kierowników teatrów niezawodowych, a więc ludowych i robotniczych, gdzie studiują kandydaci na reżyserów świetlic.

Naród polski interesuje się ogromnie sztuką swego sąsiada i sojusznika. W jednym z moich teatrów została wystawiona po raz pierwszy w Polsce sztuka Simonowa „Zagadnienie rosyjskie”. Teraz idzie ona w kilku teatrach. Polska publiczność oglądała na naszych scenach klasyków rosyjskich, Gogola i Ostrowskiego oraz Czechowa. Wystawiono „Revisor” Gogola, jego „Ożenek”, „Wilki i owce” Ostrowskiego, „Oświadczenie” Czechowa. Ze sztuk współczesnych: „Niespokojna starość” Rachmanowa, „12 miesięcy” Marszaka, „Misja Per-

kinsa” Korniejczuka, „Starzy przyjaciele” Maługiny i inne.

Zgodnie z życzeniami wielkich rzesz publiczności, wystawiamy wkrótce sztuki następujące: „Na dnie” Gorkiego, „Optymistyczna tragedia” Wiszniewskiego, „Wyspe pokoju” Pietrowa i „Lwa na placu” Erenburga.

Uczniowie Wyższej Szkoły Teatralnej prowadzą obecnie próby „Bajki” Swietłowa.

Dyrektor Schiller wspomina jeszcze o pobycie w Wszechzwiązkowym Towarzystwie Teatralnym, gdzie oglądał mnóstwo uniikatów teatralnych ze wszystkich stron świata. Żaden inny kraj nie może poszczycić się tak ogromną ilością i takim doбором eksponatów z dziedziny kultury teatralnej. Dział teatru Szekspira jest pod czujną opieką znakomitego szekspirologa, prof. Morozowa.

W Moskwie — mówi dyr. Schiller — czuliśmy się świetnie, dzięki serdecznej gościnności pracowników Towarzystwa Łączności Kulturalnej z Zagranicą. Życze nowych wielkich sukcesów tworzących znakomitemu Jubilatowi — teatrowi Mchat. Jako przedstawiciel Polski teatralnej, wyrażam najgłębszą radość z powodu wzrastania i umacniania więzi kulturalnej między naszymi narodami.

For.

Jubileusz Moskiewskiego Teatru Artystycznego
Najlepsza scena współczesna

27 października 1948 roku narodził się najlepszy teatr świata — Mchat. Liczne delegacje z granic odwiedziły Moskwę, aby Leon Schiller, czołowy reżyser polski, znakomity dyrektor trzech teatrów państwowych, w rozmowie z reporterami gazet radzieckich wyraził swoje ogromne uznanie dla osiągnięć teatru Mchat.

30-lecie Moskiewskiego Artystycznego Teatru jest wydarzeniem o znaczeniu międzynarodowym — powiedział dyr. Schiller. Teatr ten, stworzony przez Stanisława Skłodowskiego i Niemierowicza-Damczenkę, jest wyrazem największej kultury teatralnej i osiągnięciem najwznioślejszych ideałów teatru.

Teatr ten znam od bardzo wielu lat. Sztuki przez niego wystawiane miały i mają zawsze ogromne znaczenie obywatelowe i społeczne. Urzekająca prostota gry, bezpośredniość, głębia, uczuciowość, czystość wielkiej sztuki — oto najważniejsze przymioty charakterystyczne ten świetny teatr. Postępowi działacze zachodnich teatrów starają się naśladować ten styl. Każde przedstawienie, jakie widziałem w Mchacie, odznacza się pełnym poczuciem zespołowości i ma wielkie znaczenie społeczne, estetyczne i pedagogiczne.

Przed 20 laty byłem obecny na pierwszym jubileuszu teatru Mchat. Dziś z ogromną radością jechałem znów do Moskwy, aby zapoznać się z nowymi osiągnięciami.

Podczas dekady Mchatu widziałem sztuki: „Na dnie” i „Wrogość” Gorkiego, „Ostatnia ofiara” Ostrowskiego, „Trzy siostry” — Czechowa.

Inscenizacja tych sztuk wywarła na mnie niezapomniane wrażenie. Okazało się, że jeszcze wyżej, niż przed 20 laty, stół poziom wykonania, że gra artystów, praca reżyserów, dekoracje stoją na tak wysokim poziomie, jakiego nie spotykałem w żadnym innym kraju.

Teatr radziecki przeżywa okres swego rozkwitu, dzięki opiece Partii Komunistycznej i osobistej opiece Stalina. Miłość do Stalina

Przed otwarciem teatru „Syrena” w Warszawie

Warszawa. (PAP) Od dawna zapowiadane przeniesienie teatru satyrycznego „Syrena” z Łodzi do Warszawy nastąpi jeszcze w bież. miesiącu. Budynek teatru, przerobiony przez inż. Wiktora Espenhahna, z dawną ujeżdżalnią przy ul. Litewskiej 2, jest już całkowicie wykończony. Zarówno widownia, licząca 80 miejsc, jak i scena zaprojektowane przez prof. Otto Axera, odpowiadają najnowocześniejszym wymaganiom sztuki teatralnej. Artysty teatru „Syrena” zjednoczeni są w spółdzielni pracy, na czele której stoi dyrektor teatru i jego kierownik literacki Jerzy Jurandot.

Nauka —
orędzem
mas pracujących
14 - 21 XI „Tydzień Studenta”

PAŃSTW. ZAKŁ. BUDOWY APARATÓW CHEMICZNYCH I MASZYN W NYSIE.
ul. Morcinka nr 2 — poszukują do samochodu ciężarowego „Praga-Diesel” typ SND, „ropniak”, rok budowy 1941, następujące części:
Jedną kompl. tylną głowicę,
trzy podgrzewacze 7V,
sześć szt. rozpylaczy rozmiar 7V.
Dla orientacji podajemy poniżej odpis z tabliczki fabrycznej samochodu „Praga-Diesel”:
1. Cissi chassis 58901,
2. Obsah valni cem 6754,
3. Prip celk vaha kg 8260,
4. Tlaky napraw kg 2755 — 5505,
5. Rok výroby 1941,
6. Užití zatížení kg 4000,
7. Vlastní vaha kg 4050.
(3941)

WORKI — SIENNIKI jutowe
PLACHTY brezentowe wodoodporne na wozy
POKROWCE brezentowe wodoodporne na samochody ciężarowe
PARTUCHY robocze brezentowe
BEKAWICE i łapy ochronne robocze
TASME JUTOWA DO IZOLACJI rur i kabli — dostarcza:
Poznańska Fabryka Worków
Wyrobów Jutowych i Brezentowych
POZNAN, UL. PRZEMYSŁOWA 33. — TEL. 18-45.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WOŁOWSKIEGO
ogłasza
KONKURS
na stanowisko Dyrektora Zarządzającego.
Podania wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem, referencjami oraz odpisami świadectw dotychczasowej pracy należy nadsyłać do Dyrekcji K. K. O. powiatu Wołowskiego w Wołowie (Dolny Śląsk) w terminie do dnia 27 listopada 1948 r.
Kandydat winien odpowiadać warunkom przewidzianym w § 10 ust. 2 Rozp. Min. Skarbu z dnia 16. III. 1937 r. o K. K. O. (Dz. U. R. P. Nr. 25 poz. 173).
Objęcie stanowiska nastąpi po zatwierdzeniu kandydata przez Związek K. K. O. R. P.
Uposażenie wg taryfy plac dla pracowników bankowych. (3946)

Wolne posady
CENTRALNE biuro projektowe urządzeń elektrycznych poszukuje: inżynierów i techników do projektowania urządzeń rozdzielniczych, sieci wysokiego napięcia, maszyn wyciągowych, instalacji przemysłowych i t. p. Warunki do omówienia. Istnieje możliwość uzyskania mieszkania. Zgłoszenia: Zakład Elektroprojektowy Zjednoczenia Włocławek, ul. Sądowa 17, Włocławek. (3939)
12 dekarzy
6 blacharzy
15 robotników.
(3939)
ZAKŁAD Urządzeń Wydo-
wanych Zjednoczenia
Włocławek, ul. Sądowa 17,
poszukuje: inżynierów
mechaników, kon-
struktorów i kreślarzy. Dla
kandydatów na odpowie-
dzialne stanowisko mieszka-
nie w osiedlu zapewnia-
ne.
(3937)

KRAWCZYNIĘ zdolną do zakładu krawieckiego przy-
jmuje. Katowice, Zwirki-Wil-
gury 11 m. 1. 2342g
PRZEDSTAWICIELA i a o-
kręg śląski poszukujemy
zaraz. Wytwórnia Młodych
Zach. „Ul”. Poznań 23.
Lutego 21. 6743d
Posad poszukują
SAMODZIELNY buchalter,
rutynowany administrator i
handlowiec, w ogóle siła
biurowa dobrze kwalifiko-
wana z ukończoną szkołą
ekonomiczną - handlową i
prawie dwudziestoletnią
praktyką, posiadająca zna-
mość samodzielnego za-
wierzenia wszelkich spraw biu-
rowych, poszukuje zajęcia.
Zgłoszenia: Dziennik Zach.
Wrocław pod „Reparit”. 6754d
INTELEKTUALNA — rutyno-
wana — reprezentacyjna z
kilkulatnią praktyką sekre-
tarską i kancelaryjną po-
szukuje odpowiedniej po-
sady we Wrocławiu. Oferty
pod „123”. Słowo Polskie.
Wrocław. 6750d
GOSPODARSKA oszczędna uc-
ciwka, lat 50, zajmie się go-
spodarstwem 1 do 2 osób.
Oferty Dziennik Zachodni
Katowice pod „11216”. 2226g
MISTRZ krawiecki z Łubli-
ni przyjmie posadę kierow-
nika warsztatu krawieckie-
go spółdzielczo. Oferty:
kierownik pod PAP Lublin.
6763d

Kupna
DYWANY perskie krajowe,
naprawa, czyszczenie kup-
no, sprzedaż. Husseln Ke-
rim. Katowice, Moniuszki
12, tel. 300-34. 6323d
DOMEK jedno- lub dwu-
rodzinny kupię w okolicy
Sosnowca z placem lub
ogrodem. Oferty: Dz. Zach.
Katowice pod „Z. Z.”. 2347g
MOTOR 1.5 konny zreduko-
wany do 45 obrotów kłpi
Fa „Dellis”. Kraków, Ka-
cińska 7. 6747d
Sprzedaje
BMW oryginalne części do
wszystkich typów nadeszły.
Mała Dąbrówka, Oświę-
cimska 22. 2226g
ZIMNE ognie oraz świeczki
choinkowe dostarcza firma
„MERKURY”. Kraków, Śta-
domska 10, tel. 568-15. 6524d

KIEROWNIK oddziału fir-
my papierowej, duża ma-
tura handlowa, 3 lata pra-
cy biurowej, 3 lata pracy
w handlu, znajomość księ-
gowości handlowej, zmieni
posadę. Oferty: „Czytelnik”.
Mysłowice pod „Przedśle-
bioryczy”. 2352g
SAMODZIELNA, wiek śred-
ni, inteligentna poszukuje
posady gospodyni 1-2 osób.
Oferty: Czytelnik Katowice
pod „11209”. 2353g
UWAGA KUPCY! Hurtownia
galanterii i trykotażu
Firma „Perla” Łódź, Pl.
Wolności 10, poleca wielki
wybór trykotażu i galante-
rii. Ceny konkurencyjne.
Obsługa solidna. Wysyłamy
za zaliczeniem pocztowym. 6618d
SYPIALNIE, jadalnie, gabi-
nety, kuchnie, stoły roz-
suwane, krzesła, wyścieła-
nia, łóżka pojedyncze, za-
fy meble biurowe poleca
Skład Mebli, Katowice,
Starowiejska 3. 6544d
SPRZEDAM automatyczną
szlifarkę wentylatory, ru-
ry żebrowe, cyrulkarki,
komplet zaworów do redukc-
cji pary, dynamo 1 KM.
Zgłoszenia Wspólna Krakó-
w, Plac W. Świątych 8,
dla „761”. 6691d
SAMOCHOÓD „Mercedes” 11
muzuyna 4-0 drzwiowa typ
170 V, stan bardzo dobry do
sprzedania. Oglądać: Katow-
wie, ul. Sienkiewicza Nr.
74/76. 2200g
SPRZEDAM gabinet, jadale-
kę, fortepian. Katowice 27
Stycznia 50, m. 7, tel. 316-97
2210g
MASZYNY do czekolady i
karmelków sprzedam. Oferty
PAP Częstochowa pod
„Tani”. 6739d
SPRZEDAM palarnię ka-
wy, wybieralke na kawę
aparaturę fotograficzną, wózek
ręczny, silnik Fiat 603, młynek
elektr., kożuch. Telefon
23237. 2343g

KLEJ „AGO” w najlepszym
gatunku do skór, pasów
transmisyjnych, kape-
ców, filców itp. poleca: Przew.
Chemiczna „Arol” Kraków
Augustańska 11, tel. 586-22.
6622d
UWAGA KUPCY! Hurtownia
galanterii i trykotażu
Firma „Perla” Łódź, Pl.
Wolności 10, poleca wielki
wybór trykotażu i galante-
rii. Ceny konkurencyjne.
Obsługa solidna. Wysyłamy
za zaliczeniem pocztowym. 6618d
SPRZEDAM motor elektry-
czny, 220 W, 220 V, 220 W,
380 V, rozrusznikiem,
pompe paliwowa ośmiocy-
lindrowa Bosch, Zgłosze-
nia: Wspólna Kraków, Pl.
W. Świątych 8 dla „763”. 6653d
HEBLARKA grubościówka
— wyrównarka szer. 800
mm oraz kompletna podto-
gowka z silnikami do sprze-
dania. Wiedomość: inż.
Szklańczewicz, tel. 316-68.
2312g
HEBLARKE 3 stron. Blum-
wego, kompletna z dwu-
dem wiśniami, z motorem
sprzedam. Częstochowa,
skrytka pocztowa 230. Tel.
14-58, godz. 9 — 12. 6741d
GOLIAT trójkołowy, tylny
napęd, stan bardzo do-
bry do sprzedania. Katow-
cie, Kościuszki 109. 2336g
SPRZEDAM samochód 1 ton.
rejestracja prywatna, oraz
platformę. Tarn. Góry, tel.
228. 6466d
SYPIALNIE nowoczesną uży-
waną w b. dobrym stanie
sprzedam. Chebzie, telefon
524-79, wieczorem. 2354g
SPRZEDAM okazjynie tani
samochód osobowy D.K.W.
w bardzo dobrym stanie.
Wiedomość: telef. 34378.
Centrala. Zaopatrywania
Blur, Katowice, ul. 8-go
Maja 13. 2343g
GREMLIARNE — maszynę
sprzedam, ewentl. odstąpię
łącznie z lokalem. Poznań,
Długa 13. 6742d
TYPOGRAPH maszynę do
składania, maszynę introli-
gatorską sprzedaję „INTER-
PRINT” Warszawa, Smolna
3. 6743d

SPRZEDAM magiel ręczny.
Wiedomość: Będzin, ul. Gło-
wackiego 10a. Pietrzykow-
ska. 6752d
OKAZJA! Bardzo tani do
sprzedania samochód 3-os-
bowy, amerykańskiej marki
„Nash”, kabriolet o siln. 95
KM, nadający się do prze-
robki na wóz POLCEJA-
ROWY. Stan bardzo dobry.
Tel. 337-68. 2350g
FABRYKA lodu sztucznego
z budynkiem, parcelą, ma-
szynami, inwentarzem do
sprzedania. Poważne zgło-
szenia: „Akfal”, Kraków,
Chocimska 19. 6744d
SAMOCHOÓD pięciuosobowy
„Lancia Aprila” limuzyna,
stan pierwszorzędny, sprze-
daję. Gótschalk, Poznań, De-
blecka 54. 6743d
DZIENNIK Ustaw 1918—1939
komplet sprzedam. Nadał.
Kraków, Krowoderska 68/8.
6745d
KAPCE, drewniak, panto-
fla i bambosze, różne ro-
daje — Hurt — Detal. Kra-
kowska Centrala Obuwia,
Hala Targowa 22. 6745d
KIOSK w ruchu sprzedam
lub wydzierżawię. Oferty:
Czytelnik Bielsko pod „Pro-
winia”. 6756d
SPRZEDAM futro karaku-
lowe w bardzo dobrym sta-
nie. Bielsko, Piastowska 2
m. 5, godz. 14 — 16. 6758d
Lokale handlowe
RESTAURACJĘ dobrze za-
projeowaną w mieście po-
granicznym odstąpię. Zgł.
Dz. Zach. Katowice pod
11.303. 2343g
Zguby i kradzieże
ZGUBIONO kartę RKU na
nazwisko Zyn Zygunt „Wi-
klend”, Wrocław, Chru-
bo 28. 6765d

SKLEP
w Opolu
w dobrym punkcie,
dobrze zabezpieczony,
do odstąpienia za
zwrotem kosztów re-
montu z urządzeniem
lub bez. Wiedomość
„Czytelnik” Opole,
ul. Odrodzenia nr 18.
(3945)
Gotówka
DO JADŁOJADNI i kawiar-
ni (bez alkoholu) poszukuje
wspólnika. Zgłoszenia PAP
Kraków, Basztowa 15 pod
Nr „250”. 6752d
ODSTAPIĘ połowę udziału
czynny w wytwórni sztucz-
nych jeli 400 m² powier-
chni. Czuderna i Ska. Bia-
ła-Bielsko, Pl. Wolności 8.
6759d
Mieszkania
SZUKAM mieszkania dwu-
pokojowego z komfortem
w Bielsku lub Białej. Zwrot
kosztów remontu. Zgłosze-
nia kierować: Bielsko ul.
Listopadowa 3, firma Fiber.
6894d
ZAMIENIĘ mieszkanie 3 po-
kójowe komfortowe w Bia-
łej-Krakowskiej na takie
samo w Krakowie. Oferty
kierować Czytelnik Bielsko
pod „82”. 6759d
Pokoje
MŁODE małżeństwo poszu-
kuje piękne pokoju sublo-
katorskiego w Katowicach
lub okolicy. Zgłoszenia tele-
foniczne Nr. 325 34. 2343g
Różne
AUTO — LAK, Mała Da-
brówka. Oświęcimska 22.
Wykonuje pokrowce na
chłodnice i siedzenia wg
swojego patentu. 2359g

ZGUBIONO legitymację e-
meryt. na przejazd PKP.
Cenga Ludwika Bielsko. Ja-
giellońska 3. 6760d
ZGUBIONO kartę rejestra-
cyjną R. K. U. Miechów.
Tarnowska Piotr, Chorzów,
ul. Górnicza 72. 2346g
SKRADZIONO książeczkę
wojskową wydaną przez
RKU. Paczków na nazwi-
sko Cwiaka Jan, Rudzicz-
ka pow. Prudnik. 6753d
ZGUBIONO tymczasowe za-
świadczenie obywatelstwa
polskiego 24492 na nazwisko
Wyszka Katarzyna, Scibo-
rowice pow. Prudnik. 6751d
ZGUBIONO deklarację wier-
ności Nr rej. III/58/45. Ko-
wał Józef ur. 6. 3. 1927.
zam. Młuch pow. Bielsko.
6757d
Unieważnienia
UNIEWAŻNIAM zgubioną
kartę rejestracyjną wyda-
ną przez RKU w Katow-
cach na nazwisko Romuald
Berechowski. 2305g
UNIEWAŻNIAM skradzioną
znizkę kolejową umowę
Monopolu Tytoniowego, wy-
daną w kiosku i inne docu-
menty. Plechuta Józefa.
Katowice. 2345g
UNIEWAŻNIAM zgubioną
legitymację Ubezpieczalni
Spółdzielni Lewicki Włady-
ślaw, Katowice, Lisleckiego
17. 2351g
UNIEWAŻNIAM zgubioną
legitymację Ubezpieczalni
309018, oraz dowód tożsa-
mości 30/48 na nazwisko Flo-
czyk Władysław, zamiesz-
czający Zabkowice Śl., Robotnicza
13. 6761d

Pod włos... Reforma

Historia, która tu zostanie opo-
wiedziana, będzie świadczyła o
tym, że wbrew powszechnemu
przekonaniu na przestrzeni ubie-
głych lat została przeprowadzona
doniosła reforma kalendarzowa.
Mianowicie pewien obywatel
(określmy go literami K. S.)
wniósł podanie do Izby Rzemie-
ślniczej w Katowicach o dopu-
szczenie go do złożenia egzaminu
w rzemiośle ślusarskim. Na pod-
aniu oznaczył swoją datę urodze-
nia na dzień 31 lutego 1924,
podając ją równocześnie we wła-
snoręcznie napisanym życiorysie.
Ponieważ referent rozpatrujący
to podanie, miał pewne wątpli-
wości, czy rzeczywiście data 31

Biuletyn komisji dla badania zbrodni niemieckich

Wyszedł z druku i znajduje się na
półkach księgarskich IV tom Biule-
tynu Głównej Komisji Badania Zbro-
dni Niemieckich w Polsce.
Na tom ten składają się opracowa-
nia o słynnym w czasie okupacji wie-
szeniu warszawskim „Pawiaku” oraz
o obozie koncentracyjnym i zagłady
Majdanek pod Lublinem. Opracowa-
nia te oparte są na dochodzeniach i
dokumentach Głównej Komisji Bada-
nia Zbrodni Niemieckich w Polsce.
Poza tym w IV tomie zamieszczone
zostały rewelacyjne dokumenty nie-
mieckie, odwołujące politykę Hitlera
na ziemiach polskich, zmierzającą do
kompletnego wyniszczenia Narodu
Polskiego. Są to: Hitlerowski plan
walki biologicznej z Narodem Polskim
i narodowościowy Rassenpolitischen
— Amtu z 1939 r. na ziemiach pol-
skich. Wreszcie zamyka tom sprawoz-
danie o grabieży dóbr kultury pol-
skiej.
IV tom Biuletynu jest bogato ilu-
strowany, zawiera bowiem 18 fotogra-
fii, fotokopii dokumentów 24, planów
5. —

Licytacja ruchomości.

Urząd Skarbowy w Będzinie podaje do wiadomo-
ści, że dnia 27 i 29 listopada 48 r. o godz. 10 w skład-
nicy Urzędu Skarbowego, oraz o godz. 11 w mieszka-
niach przy ul. Kollataja 43, Podwale 19, Małachowskie
go 4 w Będzinie, celem uregulowania zaległości podat-
kowych Nowakowskiego Stanisława, Dudy Józefa, Ra-
sińskiego Józefa i Zakładów Blacharsko-Dekarskich
odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych
ruchomości:
1. Maszyna do pisania.
2. Maszyna ręczna do skręcania rur
3. Maszyna do żakragniania blachy
4. Maszyny do usztywniania blachy 2 szt.
5. Prasa śrubowa wagi 300 kg
6. Wiertarka karkowa ręczna
7. Aparat do spawania na karbid
8. Maszyna do liczenia
9. 2 prasy do wytłaczania oleju
10. Młynek do ugniatania siemna
11. Motor elektryczny
12. Waga dziesiętna
13. Sztańca ręczna
14. Przyrząd do gwintowania z motorkiem elektr.
15. Piecyk elektryczny do wypalania porcelany
16. Strugarka do drzewa
17. Maszyna do wyrabiania plomb otwieranych z kom-
pletnym form.
(3947) NACZELNIK URZĘDU:

Za Kuratorium Okręgu Szko-
nego Śląskiego przyszła kolej i
na referenta Izby Rzemieślniczej.
Ponieważ nie chciał on ciągle
wierzyć w istnienie daty 31 lute-
go, więc zaważał do siebie ob.
K. S. i go zapytał:
— Powiedz pan, kiedy właści-
wie waćpan się urodził?

A ten odpowiedział:
— Nie wiem, ksiądz napisał,
gmina napisała, władze napisały.
Instytut Rzemieślniczy też, Ku-
ratorium Szkolne zatwierdziło.
więc chyba 31 lutego...

No i teraz ów referent zapytuje
nas co ma z tym fantem zrobić?

Ponieważ trudno jest nam się
skomunikować z zaświatami z
papieżem Grzegorzem XIII, czy
on reformując w r. 1582 kalen-
darz juliański przypadkiem nie
przewidział dla roku 1924, a może
też i dla innych lat dnia 31 lute-
go, wysuwamy przypuszczenie,
że może wszystkie te wyżej wy-
mienione instytucje, a więc pa-
raffa w Ciekówkach, prezydium
Gmin. Rady Narod. w tejże ma-
lowniczej miejscowości, Śląski
Inst. Rzem.-Przemysłowy w Ka-
towicach i Kuratorium Okręgu
Szkolnego Śląskiego przeprowa-
dziły reformę kalendarza grego-
riańskiego na własną rękę i dały
miesiącowi lutemu aż 31 dni.

Tylko dlaczego te instytucje nie
poinformowały o tym szerszego
ogółu, n. p. za pośrednictwem
prasy?
To nas najbardziej boli!

Niejaki X.

UBEZPIECZALNIA SPÓŁ. W KŁODZKU
zaangażuje od dnia 1 grudnia 1948 r.
3 higienistki (pielegniarki) dyplomowane
do ambulatoriów lekarskich w Kłodzku.
Warunki pracy do omówienia.
Podania wraz z życiorysem i uwierzytelnio-
nymi odpisami świadectw, należy kierować do
Ubezpieczalni Społecznej w Kłodzku. (3943)
Lekarz naczelny **Dyrektor**
(→) Dr W. Ruskowski (→) Robert Janik

Andrychowska Odlewnia Żeliwa „Odlew”
PRZYJMUJE ZAMÓWIENIA
na odlewy żeliwne maszynowe i inne
z dostarczonych modeli, wzorów lub
rysunków o wadze do 500 kg.
Terminy wykonania 14 dni.
Ceny konkurencyjne. 3877

SKLEP
w Opolu
w dobrym punkcie,
dobrze zabezpieczony,
do odstąpienia za
zwrotem kosztów re-
montu z urządzeniem
lub bez. Wiedomość
„Czytelnik” Opole,
ul. Odrodzenia nr 18.
(3945)

ZGUBIONO legitymację e-
meryt. na przejazd PKP.
Cenga Ludwika Bielsko. Ja-
giellońska 3. 6760d

ZGUBIONO kartę rejestra-
cyjną R. K. U. Miechów.
Tarnowska Piotr, Chorzów,
ul. Górnicza 72. 2346g

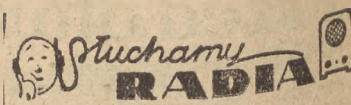
SKRADZIONO książeczkę
wojskową wydaną przez
RKU. Paczków na nazwi-
sko Cwiaka Jan, Rudzicz-
ka pow. Prudnik. 6753d

ZGUBIONO tymczasowe za-
świadczenie obywatelstwa
polskiego 24492 na nazwisko
Wyszka Katarzyna, Scibo-
rowice pow. Prudnik. 6751d

ZGUBIONO deklarację wier-
ności Nr rej. III/58/45. Ko-
wał Józef ur. 6. 3. 1927.
zam. Młuch pow. Bielsko.
6757d

Unieważnienia
UNIEWAŻNIAM zgubioną
kartę rejestracyjną wyda-
ną przez RKU w Katow-
cach na nazwisko Romuald
Berechowski. 2305g
UNIEWAŻNIAM skradzioną
znizkę kolejową umowę
Monopolu Tytoniowego, wy-
daną w kiosku i inne docu-
menty. Plechuta Józefa.
Katowice. 2345g
UNIEWAŻNIAM zgubioną
legitymację Ubezpieczalni
Spółdzielni Lewicki Włady-
ślaw, Katowice, Lisleckiego
17. 2351g
UNIEWAŻNIAM zgubioną
legitymację Ubezpieczalni
309018, oraz dowód tożsa-
mości 30/48 na nazwisko Flo-
czyk Władysław, zamiesz-
czający Zabkowice Śl., Robotnicza
13. 6761d

O mieszkania dla świata pracy

ŚRODA, 17 LISTOPADA

Problem mieszkaniowy należy nie wątpliwie do największych bolączek świata pracy. Ciężka sytuacja mieszkaniowa klasy robotniczej przed wojną, jeszcze bardziej zaostriżona w wyniku wojny i okupacji, w czasie której uległo zniszczeniu 3,8 milionów izb mieszkalnych o ogólnej kubaturze 860 milionów m sześć. Na zaostření problemu mieszkaniowego wpłynęła również nieuregulowana po wojnie sprawa czynszów mieszkaniowych, wskutek czego, w ciągu lat powojennych ocalone domy mieszkalne, nieremontowane w ciągu 5 lat okupacji, ulegały dalszemu procesowi dewastacji.

Problem, który musi być pomyślnie rozwiązany

Jasne, że w takim stanie rzeczy, problem mieszkaniowy wymaga radykalnego rozwiązania, tym bardziej, że w związku z szybkim rozwojem przemysłu i z rozpoczętą mechanizacją rolnictwa, napływ ludności wiejskiej (szczególnie młodziży chłopskiej) do miast będzie się stale wzmagał. Nie rozwiązany problem mieszkaniowy może więc doprowadzić do zahamowania procesu uprzemysłowienia kraju i do obniżenia się stopy życiowej mas pracujących.

dniectwa mieszkaniowego łączy się ściśle sprawa obniżenia kosztów budowy.

Mechanizacja budownictwa

Jasne jest, że mechanizacja budownictwa, jak również zastosowanie racjonalnych metod wydatnie obniży koszty budowy i pozwoli na lepsze wykorzystanie funduszy państwowych. Niezależnie jednak od tego w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego musi być przeprowadzony ścisły reżim oszczędnościowy.

Gdy mówimy o nadaniu rozmachu pracom budowlanym, nie sposób zapominać o sprawie najważniejszej, a mianowicie o samych budowniczych. Od nich bowiem zależy wykonanie wszystkich zamierzeń.

Najważniejszą sprawą jest zagadnienie likwidacji sezonowego bezrobocia robotników budowlanych. Na takie marnotrawstwo sił roboczych nie można w żadnym wypad-

ku pozwolić. Dlatego też sprawa przedłużenia sezonu budowlanego na cały rok jest najbardziej kapitalną sprawą, od której zależy pełne wykorzystanie sił roboczych.

Po wtóre — ogromne znaczenie posiadać będzie dalsze rozpowszechnienie racjonalnych metod budownictwa — tzw. systemu zespołowego. W ciągu ostatniego półroczia ten system, podnoszący wydajność pracy murarza o 200—400 proc. zyskał już sobie na budowach prawo obywatelstwa.

Po trzecie — w związku z wprowadzeniem nowoczesnych maszyn i innowacji w dziedzinie budownictwa, wyłania się sprawa podniesienia kwalifikacji i przekwalifikowania dziesiątków tysięcy robotników budowlanych.

Współzawodnictwo pracy

I wreszcie — w ślad za górnika i robotnikami przemysłowymi — również robotnicy budowlani muszą

szerzej rozwinąć ruch współzawodnictwa pracy, który powinien ogarnąć 175-tysięczną rzeszę budowniczych. Nie ulega wątpliwości, że wskazania ostatniego zjazdu Związku Zaw. Rob. Budowlanych będą w tym niezwykle pomocne.

Na koniec należało by zwrócić uwagę na jeszcze jedną sprawę. Zatrzymaliśmy się nad zagadnieniami budownictwa mieszkaniowego. Ale gdy mówimy o sprawie realizacji wielkich planów, nie wolno nam zapominać o mniejszych zaciągach, lecz niemiennie ważnych zagadnieniach doraźnych remontów.

Reasumując należy stwierdzić, że zagadnienie likwidacji problemu mieszkaniowego nie tylko zależy od wielkości funduszy, jakie państwo przeznaczają na budownictwo mieszkaniowe, funduszy stale wzrastających. Ta sprawa zależy również od wielu innych czynników, z których niewątpliwie najważniejszym jest sprawną i ofiarną pracę pracowników i personelu technicznego przedsiębiorstw budowlanych — twórczą inicjatywę mas robotników budowlanych.

5.07 Sygnał i zapowiedź. 5.10 Sygnał czasu i pobudka. 5.15 Wiadomości. 5.20 Koncert. 6.00 Gimnastyka. 6.10 Dziennik. 6.25 Muzyka. 6.50 Program. 7.00 Dziennik. 7.15 Poradnik gosp. 7.20 Muzyka. 8.00 Poradnik gosp. 8.10 c. d. m. 8.15 Informacja. 8.20 Skrzynka pocztowa. 8.30 Wszelchnia radiowa. 8.40 Sygnał. 8.55—11.37 przerwa. 11.37 Sygnał. 11.40 Audycja szkolna. 11.45 Wiadomości. 11.50 Audycja polityczno-gosp. 12.10 Kronika polityczno-gosp. 12.15 Audycja szkolna. 12.20 Koncert. 12.30 Komunikaty. 12.35 Kącik młodzieżowy. 13.00 Koncert. 13.05 Audycja dla dzieci. 13.10 Informacja. 13.15 Artykuł aktualny. 13.20 Muzyka z płyt. 13.30 „Jaś Flisak”. 13.35 Muzyka popularna. 13.40 Dziennik. 13.45 Skrzynka techniczna. 13.50 Gramy w szachy. 14.00 Koncert. 14.05 Pogadanka naukowa. 14.10 Poradnik. 14.15 Internacjonalizm proletariatu. 14.20 Pieśni St. Włocławskiego. 14.25 Pieśni włoskie. 14.30 Audycja. 14.35 Film w służbie powieści. 14.40 Film o przodowniku. 14.45 Audycja dla przodowników. 14.50 Audycja. 14.55 Audycja. 15.00 Audycja. 15.05 Audycja. 15.10 Audycja. 15.15 Audycja. 15.20 Audycja. 15.25 Audycja. 15.30 Audycja. 15.35 Audycja. 15.40 Audycja. 15.45 Audycja. 15.50 Audycja. 15.55 Audycja. 16.00 Audycja. 16.05 Audycja. 16.10 Audycja. 16.15 Audycja. 16.20 Audycja. 16.25 Audycja. 16.30 Audycja. 16.35 Audycja. 16.40 Audycja. 16.45 Audycja. 16.50 Audycja. 16.55 Audycja. 17.00 Audycja. 17.05 Audycja. 17.10 Audycja. 17.15 Audycja. 17.20 Audycja. 17.25 Audycja. 17.30 Audycja. 17.35 Audycja. 17.40 Audycja. 17.45 Audycja. 17.50 Audycja. 17.55 Audycja. 18.00 Audycja. 18.05 Audycja. 18.10 Audycja. 18.15 Audycja. 18.20 Audycja. 18.25 Audycja. 18.30 Audycja. 18.35 Audycja. 18.40 Audycja. 18.45 Audycja. 18.50 Audycja. 18.55 Audycja. 19.00 Audycja. 19.05 Audycja. 19.10 Audycja. 19.15 Audycja. 19.20 Audycja. 19.25 Audycja. 19.30 Audycja. 19.35 Audycja. 19.40 Audycja. 19.45 Audycja. 19.50 Audycja. 19.55 Audycja. 20.00 Audycja. 20.05 Audycja. 20.10 Audycja. 20.15 Audycja. 20.20 Audycja. 20.25 Audycja. 20.30 Audycja. 20.35 Audycja. 20.40 Audycja. 20.45 Audycja. 20.50 Audycja. 20.55 Audycja. 21.00 Audycja. 21.05 Audycja. 21.10 Audycja. 21.15 Audycja. 21.20 Audycja. 21.25 Audycja. 21.30 Audycja. 21.35 Audycja. 21.40 Audycja. 21.45 Audycja. 21.50 Audycja. 21.55 Audycja. 22.00 Audycja. 22.05 Audycja. 22.10 Audycja. 22.15 Audycja. 22.20 Audycja. 22.25 Audycja. 22.30 Audycja. 22.35 Audycja. 22.40 Audycja. 22.45 Audycja. 22.50 Audycja. 22.55 Audycja. 23.00 Audycja. 23.05 Audycja. 23.10 Audycja. 23.15 Audycja. 23.20 Audycja. 23.25 Audycja. 23.30 Audycja. 23.35 Audycja. 23.40 Audycja. 23.45 Audycja. 23.50 Audycja. 23.55 Audycja. 24.00 Audycja. 24.05 Audycja. 24.10 Audycja. 24.15 Audycja. 24.20 Audycja. 24.25 Audycja. 24.30 Audycja. 24.35 Audycja. 24.40 Audycja. 24.45 Audycja. 24.50 Audycja. 24.55 Audycja. 25.00 Audycja. 25.05 Audycja. 25.10 Audycja. 25.15 Audycja. 25.20 Audycja. 25.25 Audycja. 25.30 Audycja. 25.35 Audycja. 25.40 Audycja. 25.45 Audycja. 25.50 Audycja. 25.55 Audycja. 26.00 Audycja. 26.05 Audycja. 26.10 Audycja. 26.15 Audycja. 26.20 Audycja. 26.25 Audycja. 26.30 Audycja. 26.35 Audycja. 26.40 Audycja. 26.45 Audycja. 26.50 Audycja. 26.55 Audycja. 27.00 Audycja. 27.05 Audycja. 27.10 Audycja. 27.15 Audycja. 27.20 Audycja. 27.25 Audycja. 27.30 Audycja. 27.35 Audycja. 27.40 Audycja. 27.45 Audycja. 27.50 Audycja. 27.55 Audycja. 28.00 Audycja. 28.05 Audycja. 28.10 Audycja. 28.15 Audycja. 28.20 Audycja. 28.25 Audycja. 28.30 Audycja. 28.35 Audycja. 28.40 Audycja. 28.45 Audycja. 28.50 Audycja. 28.55 Audycja. 29.00 Audycja. 29.05 Audycja. 29.10 Audycja. 29.15 Audycja. 29.20 Audycja. 29.25 Audycja. 29.30 Audycja. 29.35 Audycja. 29.40 Audycja. 29.45 Audycja. 29.50 Audycja. 29.55 Audycja. 30.00 Audycja. 30.05 Audycja. 30.10 Audycja. 30.15 Audycja. 30.20 Audycja. 30.25 Audycja. 30.30 Audycja. 30.35 Audycja. 30.40 Audycja. 30.45 Audycja. 30.50 Audycja. 30.55 Audycja. 31.00 Audycja. 31.05 Audycja. 31.10 Audycja. 31.15 Audycja. 31.20 Audycja. 31.25 Audycja. 31.30 Audycja. 31.35 Audycja. 31.40 Audycja. 31.45 Audycja. 31.50 Audycja. 31.55 Audycja. 32.00 Audycja. 32.05 Audycja. 32.10 Audycja. 32.15 Audycja. 32.20 Audycja. 32.25 Audycja. 32.30 Audycja. 32.35 Audycja. 32.40 Audycja. 32.45 Audycja. 32.50 Audycja. 32.55 Audycja. 33.00 Audycja. 33.05 Audycja. 33.10 Audycja. 33.15 Audycja. 33.20 Audycja. 33.25 Audycja. 33.30 Audycja. 33.35 Audycja. 33.40 Audycja. 33.45 Audycja. 33.50 Audycja. 33.55 Audycja. 34.00 Audycja. 34.05 Audycja. 34.10 Audycja. 34.15 Audycja. 34.20 Audycja. 34.25 Audycja. 34.30 Audycja. 34.35 Audycja. 34.40 Audycja. 34.45 Audycja. 34.50 Audycja. 34.55 Audycja. 35.00 Audycja. 35.05 Audycja. 35.10 Audycja. 35.15 Audycja. 35.20 Audycja. 35.25 Audycja. 35.30 Audycja. 35.35 Audycja. 35.40 Audycja. 35.45 Audycja. 35.50 Audycja. 35.55 Audycja. 36.00 Audycja. 36.05 Audycja. 36.10 Audycja. 36.15 Audycja. 36.20 Audycja. 36.25 Audycja. 36.30 Audycja. 36.35 Audycja. 36.40 Audycja. 36.45 Audycja. 36.50 Audycja. 36.55 Audycja. 37.00 Audycja. 37.05 Audycja. 37.10 Audycja. 37.15 Audycja. 37.20 Audycja. 37.25 Audycja. 37.30 Audycja. 37.35 Audycja. 37.40 Audycja. 37.45 Audycja. 37.50 Audycja. 37.55 Audycja. 38.00 Audycja. 38.05 Audycja. 38.10 Audycja. 38.15 Audycja. 38.20 Audycja. 38.25 Audycja. 38.30 Audycja. 38.35 Audycja. 38.40 Audycja. 38.45 Audycja. 38.50 Audycja. 38.55 Audycja. 39.00 Audycja. 39.05 Audycja. 39.10 Audycja. 39.15 Audycja. 39.20 Audycja. 39.25 Audycja. 39.30 Audycja. 39.35 Audycja. 39.40 Audycja. 39.45 Audycja. 39.50 Audycja. 39.55 Audycja. 40.00 Audycja. 40.05 Audycja. 40.10 Audycja. 40.15 Audycja. 40.20 Audycja. 40.25 Audycja. 40.30 Audycja. 40.35 Audycja. 40.40 Audycja. 40.45 Audycja. 40.50 Audycja. 40.55 Audycja. 41.00 Audycja. 41.05 Audycja. 41.10 Audycja. 41.15 Audycja. 41.20 Audycja. 41.25 Audycja. 41.30 Audycja. 41.35 Audycja. 41.40 Audycja. 41.45 Audycja. 41.50 Audycja. 41.55 Audycja. 42.00 Audycja. 42.05 Audycja. 42.10 Audycja. 42.15 Audycja. 42.20 Audycja. 42.25 Audycja. 42.30 Audycja. 42.35 Audycja. 42.40 Audycja. 42.45 Audycja. 42.50 Audycja. 42.55 Audycja. 43.00 Audycja. 43.05 Audycja. 43.10 Audycja. 43.15 Audycja. 43.20 Audycja. 43.25 Audycja. 43.30 Audycja. 43.35 Audycja. 43.40 Audycja. 43.45 Audycja. 43.50 Audycja. 43.55 Audycja. 44.00 Audycja. 44.05 Audycja. 44.10 Audycja. 44.15 Audycja. 44.20 Audycja. 44.25 Audycja. 44.30 Audycja. 44.35 Audycja. 44.40 Audycja. 44.45 Audycja. 44.50 Audycja. 44.55 Audycja. 45.00 Audycja. 45.05 Audycja. 45.10 Audycja. 45.15 Audycja. 45.20 Audycja. 45.25 Audycja. 45.30 Audycja. 45.35 Audycja. 45.40 Audycja. 45.45 Audycja. 45.50 Audycja. 45.55 Audycja. 46.00 Audycja. 46.05 Audycja. 46.10 Audycja. 46.15 Audycja. 46.20 Audycja. 46.25 Audycja. 46.30 Audycja. 46.35 Audycja. 46.40 Audycja. 46.45 Audycja. 46.50 Audycja. 46.55 Audycja. 47.00 Audycja. 47.05 Audycja. 47.10 Audycja. 47.15 Audycja. 47.20 Audycja. 47.25 Audycja. 47.30 Audycja. 47.35 Audycja. 47.40 Audycja. 47.45 Audycja. 47.50 Audycja. 47.55 Audycja. 48.00 Audycja. 48.05 Audycja. 48.10 Audycja. 48.15 Audycja. 48.20 Audycja. 48.25 Audycja. 48.30 Audycja. 48.35 Audycja. 48.40 Audycja. 48.45 Audycja. 48.50 Audycja. 48.55 Audycja. 49.00 Audycja. 49.05 Audycja. 49.10 Audycja. 49.15 Audycja. 49.20 Audycja. 49.25 Audycja. 49.30 Audycja. 49.35 Audycja. 49.40 Audycja. 49.45 Audycja. 49.50 Audycja. 49.55 Audycja. 50.00 Audycja. 50.05 Audycja. 50.10 Audycja. 50.15 Audycja. 50.20 Audycja. 50.25 Audycja. 50.30 Audycja. 50.35 Audycja. 50.40 Audycja. 50.45 Audycja. 50.50 Audycja. 50.55 Audycja. 51.00 Audycja. 51.05 Audycja. 51.10 Audycja. 51.15 Audycja. 51.20 Audycja. 51.25 Audycja. 51.30 Audycja. 51.35 Audycja. 51.40 Audycja. 51.45 Audycja. 51.50 Audycja. 51.55 Audycja. 52.00 Audycja. 52.05 Audycja. 52.10 Audycja. 52.15 Audycja. 52.20 Audycja. 52.25 Audycja. 52.30 Audycja. 52.35 Audycja. 52.40 Audycja. 52.45 Audycja. 52.50 Audycja. 52.55 Audycja. 53.00 Audycja. 53.05 Audycja. 53.10 Audycja. 53.15 Audycja. 53.20 Audycja. 53.25 Audycja. 53.30 Audycja. 53.35 Audycja. 53.40 Audycja. 53.45 Audycja. 53.50 Audycja. 53.55 Audycja. 54.00 Audycja. 54.05 Audycja. 54.10 Audycja. 54.15 Audycja. 54.20 Audycja. 54.25 Audycja. 54.30 Audycja. 54.35 Audycja. 54.40 Audycja. 54.45 Audycja. 54.50 Audycja. 54.55 Audycja. 55.00 Audycja. 55.05 Audycja. 55.10 Audycja. 55.15 Audycja. 55.20 Audycja. 55.25 Audycja. 55.30 Audycja. 55.35 Audycja. 55.40 Audycja. 55.45 Audycja. 55.50 Audycja. 55.55 Audycja. 56.00 Audycja. 56.05 Audycja. 56.10 Audycja. 56.15 Audycja. 56.20 Audycja. 56.25 Audycja. 56.30 Audycja. 56.35 Audycja. 56.40 Audycja. 56.45 Audycja. 56.50 Audycja. 56.55 Audycja. 57.00 Audycja. 57.05 Audycja. 57.10 Audycja. 57.15 Audycja. 57.20 Audycja. 57.25 Audycja. 57.30 Audycja. 57.35 Audycja. 57.40 Audycja. 57.45 Audycja. 57.50 Audycja. 57.55 Audycja. 58.00 Audycja. 58.05 Audycja. 58.10 Audycja. 58.15 Audycja. 58.20 Audycja. 58.25 Audycja. 58.30 Audycja. 58.35 Audycja. 58.40 Audycja. 58.45 Audycja. 58.50 Audycja. 58.55 Audycja. 59.00 Audycja. 59.05 Audycja. 59.10 Audycja. 59.15 Audycja. 59.20 Audycja. 59.25 Audycja. 59.30 Audycja. 59.35 Audycja. 59.40 Audycja. 59.45 Audycja. 59.50 Audycja. 59.55 Audycja. 60.00 Audycja. 60.05 Audycja. 60.10 Audycja. 60.15 Audycja. 60.20 Audycja. 60.25 Audycja. 60.30 Audycja. 60.35 Audycja. 60.40 Audycja. 60.45 Audycja. 60.50 Audycja. 60.55 Audycja. 61.00 Audycja. 61.05 Audycja. 61.10 Audycja. 61.15 Audycja. 61.20 Audycja. 61.25 Audycja. 61.30 Audycja. 61.35 Audycja. 61.40 Audycja. 61.45 Audycja. 61.50 Audycja. 61.55 Audycja. 62.00 Audycja. 62.05 Audycja. 62.10 Audycja. 62.15 Audycja. 62.20 Audycja. 62.25 Audycja. 62.30 Audycja. 62.35 Audycja. 62.40 Audycja. 62.45 Audycja. 62.50 Audycja. 62.55 Audycja. 63.00 Audycja. 63.05 Audycja. 63.10 Audycja. 63.15 Audycja. 63.20 Audycja. 63.25 Audycja. 63.30 Audycja. 63.35 Audycja. 63.40 Audycja. 63.45 Audycja. 63.50 Audycja. 63.55 Audycja. 64.00 Audycja. 64.05 Audycja. 64.10 Audycja. 64.15 Audycja. 64.20 Audycja. 64.25 Audycja. 64.30 Audycja. 64.35 Audycja. 64.40 Audycja. 64.45 Audycja. 64.50 Audycja. 64.55 Audycja. 65.00 Audycja. 65.05 Audycja. 65.10 Audycja. 65.15 Audycja. 65.20 Audycja. 65.25 Audycja. 65.30 Audycja. 65.35 Audycja. 65.40 Audycja. 65.45 Audycja. 65.50 Audycja. 65.55 Audycja. 66.00 Audycja. 66.05 Audycja. 66.10 Audycja. 66.15 Audycja. 66.20 Audycja. 66.25 Audycja. 66.30 Audycja. 66.35 Audycja. 66.40 Audycja. 66.45 Audycja. 66.50 Audycja. 66.55 Audycja. 67.00 Audycja. 67.05 Audycja. 67.10 Audycja. 67.15 Audycja. 67.20 Audycja. 67.25 Audycja. 67.30 Audycja. 67.35 Audycja. 67.40 Audycja. 67.45 Audycja. 67.50 Audycja. 67.55 Audycja. 68.00 Audycja. 68.05 Audycja. 68.10 Audycja. 68.15 Audycja. 68.20 Audycja. 68.25 Audycja. 68.30 Audycja. 68.35 Audycja. 68.40 Audycja. 68.45 Audycja. 68.50 Audycja. 68.55 Audycja. 69.00 Audycja. 69.05 Audycja. 69.10 Audycja. 69.15 Audycja. 69.20 Audycja. 69.25 Audycja. 69.30 Audycja. 69.35 Audycja. 69.40 Audycja. 69.45 Audycja. 69.50 Audycja. 69.55 Audycja. 70.00 Audycja. 70.05 Audycja. 70.10 Audycja. 70.15 Audycja. 70.20 Audycja. 70.25 Audycja. 70.30 Audycja. 70.35 Audycja. 70.40 Audycja. 70.45 Audycja. 70.50 Audycja. 70.55 Audycja. 71.00 Audycja. 71.05 Audycja. 71.10 Audycja. 71.15 Audycja. 71.20 Audycja. 71.25 Audycja. 71.30 Audycja. 71.35 Audycja. 71.40 Audycja. 71.45 Audycja. 71.50 Audycja. 71.55 Audycja. 72.00 Audycja. 72.05 Audycja. 72.10 Audycja. 72.15 Audycja. 72.20 Audycja. 72.25 Audycja. 72.30 Audycja. 72.35 Audycja. 72.40 Audycja. 72.45 Audycja. 72.50 Audycja. 72.55 Audycja. 73.00 Audycja. 73.05 Audycja. 73.10 Audycja. 73.15 Audycja. 73.20 Audycja. 73.25 Audycja. 73.30 Audycja. 73.35 Audycja. 73.40 Audycja. 73.45 Audycja. 73.50 Audycja. 73.55 Audycja. 74.00 Audycja. 74.05 Audycja. 74.10 Audycja. 74.15 Audycja. 74.20 Audycja. 74.25 Audycja. 74.30 Audycja. 74.35 Audycja. 74.40 Audycja. 74.45 Audycja. 74.50 Audycja. 74.55 Audycja. 75.00 Audycja. 75.05 Audycja. 75.10 Audycja. 75.15 Audycja. 75.20 Audycja. 75.25 Audycja. 75.30 Audycja. 75.35 Audycja. 75.40 Audycja. 75.45 Audycja. 75.50 Audycja. 75.55 Audycja. 76.00 Audycja. 76.05 Audycja. 76.10 Audycja. 76.15 Audycja. 76.20 Audycja. 76.25 Audycja. 76.30 Audycja. 76.35 Audycja. 76.40 Audycja. 76.45 Audycja. 76.50 Audycja. 76.55 Audycja. 77.00 Audycja. 77.05 Audycja. 77.10 Audycja. 77.15 Audycja. 77.20 Audycja. 77.25 Audycja. 77.30 Audycja. 77.35 Audycja. 77.40 Audycja. 77.45 Audycja. 77.50 Audycja. 77.55 Audycja. 78.00 Audycja. 78.05 Audycja. 78.10 Audycja. 78.15 Audycja. 78.20 Audycja. 78.25 Audycja. 78.30 Audycja. 78.35 Audycja. 78.40 Audycja. 78.45 Audycja. 78.50 Audycja. 78.55 Audycja. 79.00 Audycja. 79.05 Audycja. 79.10 Audycja. 79.15 Audycja. 79.20 Audycja. 79.25 Audycja. 79.30 Audycja. 79.35 Audycja. 79.40 Audycja. 79.45 Audycja. 79.50 Audycja. 79.55 Audycja. 80.00 Audycja. 80.05 Audycja. 80.10 Audycja. 80.15 Audycja. 80.20 Audycja. 80.25 Audycja. 80.30 Audycja. 80.35 Audycja. 80.40 Audycja. 80.45 Audycja. 80.50 Audycja. 80.55 Audycja. 81.00 Audycja. 81.05 Audycja. 81.10 Audycja. 81.15 Audycja. 81.20 Audycja. 81.25 Audycja. 81.30 Audycja. 81.35 Audycja. 81.40 Audycja. 81.45 Audycja. 81.50 Audycja. 81.55 Audycja. 82.00 Audycja. 82.05 Audycja. 82.10 Audycja. 82.15 Audycja. 82.20 Audycja. 82.25 Audycja. 82.30 Audycja. 82.35 Audycja. 82.40 Audycja. 82.45 Audycja. 82.50 Audycja. 82.55 Audycja. 83.00 Audycja. 83.05 Audycja. 83.10 Audycja. 83.15 Audycja. 83.20 Audycja. 83.25 Audycja. 83.30 Audycja. 83.35 Audycja. 83.40 Audycja. 83.45 Audycja. 83.50 Audycja. 83.55 Audycja. 84.00 Audycja. 84.05 Audycja. 84.10 Audycja. 84.15 Audycja. 84.20 Audycja. 84.25 Audycja. 84.30 Audycja. 84.35 Audycja. 84.40 Audycja. 84.45 Audycja. 84.50 Audycja. 84.55 Audycja. 85.00 Audycja. 85.05 Audycja. 85.10 Audycja. 85.15 Audycja. 85.20 Audycja. 85.25 Audycja. 85.30 Audycja. 85.35 Audycja. 85.40 Audycja. 85.45 Audycja. 85.50 Audycja. 85.55 Audycja. 86.00 Audycja. 86.05 Audycja. 86.10 Audycja. 86.15 Audycja. 86.20 Audycja. 86.25 Audycja. 86.30 Audycja. 86.35 Audycja. 86.40 Audycja. 86.45 Audycja. 86.50 Audycja. 86.55 Audycja. 87.00 Audycja. 87.05 Audycja. 87.10 Audycja. 87.15 Audycja. 87.20 Audycja. 87.25 Audycja. 87.30 Audycja. 87.35 Audycja. 87.40 Audycja. 87.45 Audycja. 87.50 Audycja. 87.55 Audycja. 88.00 Audycja. 88.05 Audycja. 88.10 Audycja. 88.15 Audycja. 88.20 Audycja. 88.25 Audycja. 88.30 Audycja. 88.35 Audycja. 88.40 Audycja. 88.45 Audycja. 88.50 Audycja. 88.55 Audycja. 89.00 Audycja. 89.05 Audycja. 89.10 Audycja. 89.15 Audycja. 89.20 Audycja. 89.25 Audycja. 89.30 Audycja. 89.35 Audycja. 89.40 Audycja. 89.45 Audycja. 89.50 Audycja. 89.55 Audycja. 90.00 Audycja. 90.05 Audycja. 90.10 Audycja. 90.15 Audycja. 90.20 Audycja. 90.25 Audycja. 90.30 Audycja. 90.35 Audycja. 90.40 Audycja. 90.45 Audycja. 90.50 Audycja. 90.55 Audycja. 91.00 Audycja. 91.05 Audycja. 91.10 Audycja. 91.15 Audycja. 91.20 Audycja. 91.25 Audycja. 91.30 Audycja. 91.35 Audycja. 91.40 Audycja. 91.45 Audycja. 91.50 Audycja. 91.55 Audycja. 92.00 Audycja. 92.05 Audycja. 92.10 Audycja. 92.15 Audycja. 92.20 Audycja. 92.25 Audycja. 92.30 Audycja. 92.35 Audycja. 92.40 Audycja. 92.45 Audycja. 92.50 Audycja. 92.55 Audycja. 93.00 Audycja. 93.05 Audycja. 93.10 Audycja. 93.15 Audycja. 93.20 Audycja. 93.25 Audycja. 93.30 Audycja. 93.35 Audycja. 93.40 Audycja. 93.45 Audycja. 93.50 Audycja. 93.55 Audycja. 94.00 Audycja. 94.05 Audycja. 94.10 Audycja. 94.15 Audycja. 94.20 Audycja. 94.25 Audycja. 94.30 Audycja. 94.35 Audycja. 94.40 Audycja. 94.45 Audycja. 94.50 Audycja. 94.55 Audycja. 95.00 Audycja. 95.05 Audycja. 95.10 Audycja. 95.15 Audycja. 95.20 Audycja. 95.25 Audycja. 95.30 Audycja. 95.35 Audycja. 95.40 Audycja. 95.45 Audycja. 95.50 Audycja. 95.55 Audycja. 96.00 Audycja. 96.05 Audycja. 96.10 Audycja. 96.15 Audycja. 96.20 Audycja. 96.25 Audycja. 96.30 Audycja. 96.35 Audycja. 96.40 Audycja. 96.45 Audycja. 96.50 Audycja. 96.55 Audycja. 97.00 Audycja. 97.05 Audycja. 97.10 Audycja. 97.15 Audycja. 97.20 Audycja. 97.25 Audycja. 97.30 Audycja. 97.35 Audycja. 97.40 Audycja. 97.45 Audycja. 97.50 Audycja. 97.55 Audycja. 98.00 Audycja. 98.05 Audycja. 98.10 Audycja. 98.15 Audycja. 98.20 Audycja. 98.25 Audycja. 98.30 Audycja. 98.35 Audycja. 98.40 Audycja. 98.45 Audycja. 98.50 Audycja. 98.55 Audycja. 99.00 Audycja. 99.05 Audycja. 99.10 Audycja. 99.15 Audycja. 99.20 Audycja. 99.25 Audycja. 99.30 Audycja. 99.35 Audycja. 99.40 Audycja. 99.45 Audycja. 99.50 Audycja. 99.55 Audycja. 100.00 Audycja. 100.05 Audycja. 100.10 Audycja. 100.15 Audycja. 100.20 Audycja. 100.25 Audycja. 100.30 Audycja. 100.35 Audycja. 100.40 Audycja. 100.45 Audycja. 100.50 Audycja. 100.55 Audycja. 101.00 Audycja. 101.05 Audycja. 101.10 Audycja. 101.15 Audycja. 101.20 Audycja. 101.25 Audycja. 101.30 Audycja. 101.35 Audycja. 101.40 Audycja. 101.45 Audycja. 101.50 Audycja. 101.55 Audycja. 102.00 Audycja. 102.05 Audycja. 102.10 Audycja. 102.15 Audycja. 102.20 Audycja. 102.25 Audycja. 102.30 Audycja. 102.35 Audycja. 102.40 Audycja. 102.45 Audycja. 102.50 Audycja. 102.55 Audycja. 103.00 Audycja. 103.05 Audycja. 103.10 Audycja. 103.15 Audycja. 103.20 Audycja. 103.25 Audycja. 103.30 Audycja. 103.35 Audycja. 103.40 Audycja. 103.45 Audycja. 103.50 Audycja. 103.55 Audycja. 104.00 Audycja. 104.05 Audycja. 104.10 Audycja. 104.15 Audycja. 104.20 Audycja. 104.25 Audycja. 104.30 Audycja. 104.35 Audycja. 104.40 Audycja. 104.45 Audycja. 104.50 Audycja. 104.55 Audycja. 105.00 Audycja. 105.05 Audycja. 105.10 Audycja. 105.15 Audycja. 105.20 Audycja. 105.25 Audycja. 105.30 Audycja. 105.35 Audycja. 105.40 Audycja. 105.45 Audycja. 105.50 Audycja. 105.55 Audycja. 106.00 Audycja. 106.05 Audycja. 106.10 Audycja. 106.15 Audycja. 106.20 Audycja. 106.25 Audycja. 106.30 Audycja. 106.35 Audycja. 106.40 Audycja. 106.45 Audycja. 106.50 Audycja